JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1857. Woensdag 30 September. N° 78

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden. Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

MANIFEST.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

In overweging genomen hebbende:

dat ten gevolge van door de vorsten van het rijk van Lingga en Riouw gepleegde vijandelijkheden tegen de Nederlandsche Oost Indische Compagnie, op den 10den November 1781 een contract is gesloten door den schout bij nacht *J. P. van Braam* en den sulthan van het rijk van Djohor, Padang, Riouw en onderhoorige Eilanden, genaamd sulthan *Machmoed*, waarbij de sulthan heeft erkend dat het rijk en de plaats van Riouw een door het regt des oorlogs wettig verkregen eigendom der Nederlanders is geworden, zoo dat de vorsten van dat rijk hetzelve slechts bezitten als een wettig leen van het Nederlandsch Indisch Gouvernement;

dat het gansche rijk dien ten gevolge als een leen is afgestaan aan den sulthan *Abd'oel Rachman Sjah*, bij de tractaten van den 25sten November 1818 en van den 29sten October 1830, zoomede in het jaar 1832 aan den sulthan *Mohamud Sjah*, en blijkens acte van den 28sten Maart 1842, aan den tegenwoordigen sulthan *Machmoet Moethafar Sjah*;

dat evenwel de sulthan *Machmoet Moethafar Sjah*, herhaaldelijk heeft uit het oog verloren de pligten, die op hem als leenman van het rijk rustten;

dat hij, zonder te bedenken het belang van het behoud der rust in zijn rijk en niettegenstaande de herhaalde aanmaningen van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië en van den resident van Riouw, zich heeft gemengd in de zaken van de vorsten van het Maleische Schiereiland, die onder bescherming staan van het Britsch Gouvernement, op het gevaar af van vijandelijkheden te zullen doen ontstaan;

dat hij zelfs zich met eene gewapende magt en met vijandelijke oogmerken heeft begeven naar Tringganoe, met misleiding van de Britsche autoriteit te Singapore omtrent het doel van zijne reis;

dat deze handelingen geheel in strijd waren met artikel drie van het contract van 29 October 1830, volgens hetwelk de sulthan eerbiedigheid en gehoorzaamheid aan het Nederlandsch Indisch Gouvernement verschuldigd is;

dat alsnoen de Gouverneur Generaal nog geen gebruik heeft willen maken van het regt dat voortvloeit uit artikel [illegible] van het contract, om den sulthan de bescherming van het Nederlandsch Indisch Gouvernement te ontzeggen, wegens het niet opvolgen van het contract, maar eene laatste poging heeft willen aanwenden om den sulthan tot het gevoel van zijnen pligt terug te brengen;

dat de Gouverneur Generaal daarom in de maand December 1856 zijnen vertegenwoordiger, den resident van Riouw, en den commandant van Z. M. stoomschip *Amsterdam* heeft opgedragen, zich te begeven naar den sulthan en hem mede te deelen, dat de Gouverneur Generaal hem verbiedt om zich immer weder buiten zijn gebied te begeven zonder het goedvinden van den Gouverneur Generaal, dat door tusschenkomst van den resident van Riouw kan worden verzocht; onder kennisgave, dat wanneer hij zich weder oneerbiedig en ongehoorzaam jegens het Gouvernement mogt toonen, hij niet meer zal kunnen rekenen op de bescherming van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement en voorzeker zijn rijk zal verliezen;

dat desniettenin de sulthan *Machmoed Moethafar Sjah*, op den 30sten Augustus 1857, zich naar Singapore heeft begeven, zonder de toestemming van den Gouverneur Generaal te vragen, en niettegenstaande de resident van Riouw hem op de gevolgen van dien stap heeft oplettend gemaakt.

En vermits het alzoo bij herhaling gebleken is, dat de sulthan van Lingga, Riouw en Onderhoorigheden, *Machmoed Moethafar Sjah*, in weerwil van alle teregtwijzingen en waarschuwingen voortdurend ongehoorzaam en oneerbiedig blijft jegens zijnen opperheer het Nederlandsch Indisch Gouvernement,

zoo is het,

Dat de sulthan *Machmoed Moethafar Sjah*, bij deze wordt vervallen verklaard van het leen van het rijk van Lingga Riouw en Onderhoorigheden.

Gegeven te Buitenzorg, den 23sten *September* 1857.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië:
CHS. F. PAHUD.

Van wege Zijne Excellentie:
VAN DE GRAAFF.
Algemeene Secretaris.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de 3de commies ter algemeene secretarie, toegevoegd aan den raad van Nederlandsch-Indie, *P. E. Godefroy*.

Uit zijne betrekking, de gewone deurwaarder bij den raad van justitie te Soerabaija *J. H. Muller*.

Benoemd:

Tot resident der Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo, *E. F.* graaf *van Bentheim Tecklenburg Rheda*, laatst assistent resident der Noorder districten van het Gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden, thans op wachtgeld.

Tot ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia, *J. L. Swaab*, thans die betrekking waarnemende.

Tot controleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia, de waarnemende ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang *F. D. Godon*.

Tot hoofdcommies bij de afdeeling schepen en pakhuizen ten residentie kantoor te Batavia, de 1ste commies bij het departement van financien *W. J. Brouwer*.

Bij het Bureau van den Assistent-Resident voor de Policie der Stad en Voorsteden van Batavia.

Tot 1sten commies, de 2de commies ter algemeene rekenkamer *E. J. H. Jeekel*.

Tot 2den commies, de 3de commies bij de directie der cultures *B. W. J. van Stirkenborg Jettingh*.

Bij de Landelijke Inkomsten en Cultures.

Weder Geplaatst:

Als controleur der 1ste klasse, de ambtenaar op wachtgeld *J. A. L. Steijn Parvé*.

Bevorderd:

Tot controleurs der 1ste klasse, de controleurs der 2de klasse *F. W. Sijthoff* en *F. Arnold Bik*.

Tot controleurs der 2de klasse, de controleurs der 3de klasse *B. van Baak*, *G. Birnie* en *H. M. Hause*.

Goedgekeurd:

Dat door den Resident van Batavia

Is Bepaald:

Dat, bij afwezigheid of verhindering van den controleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia, in zijne plaats als ambtenaar, bedoeld bij de artikelen 550 en 551 van het wetboek van koophandel, zal optreden de commies controleur der inkomende en uitgaande regten aldaar.

Dat door *H. G.* [illegible] te Batavia,

Tot zijn consulairen agent te Soerabaija, de heer *Wilhelm Friederich Mathieu*.

Overgeplaatst:

Als advocaat en procureur bij den raad van justitie te Samarang, de advocaat en procureur bij den raad van justitie te Padang Mr. *F. Ch. Fievez*.

Magtiging Verleend:

Tot het uitreiken aan den particulieren geneesheer *A. M. Arends*, te Panaroekan, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees- en heelkundige practijk in de residentie Probolingo.

Militaire Departement.

Bevorderd:

Bij de Geneeskundige Dienst.

Tot officieren van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid der 3de klasse *A. G. Wildeman* en *W. A. P. F. L. Zijnen Walter*.

Tot 1sten apotheker, met rang van majoor, de apotheker der 1ste klasse, 1ste laborant bij het scheikundig laboratorium, *P. J. Maier*.

Overgeplaatst:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Gombong, de officier van gezondheid der 3de klasse *B. Schreuders*, behoorende tot het garnizoen te Kedong Kebo.

Bij het garnizoens hospitaal te Kedong Kebo, de officier van gezondheid der 3de klasse *P. J. t'Hooft*, behoorende tot het garnizoen te Samarang.

Advertentien.

Verpachting van 's lands middelen op *Java* en *Madura* voor 1858.

Krachtens art. II der ordonnancie van 27 Augustus jl. (staatsblad no. 78) en art. 4 der ordonnancie van 29 Sept. 1857 (staatsblad no. 87) maakt de directeur der middelen en domeinen, bekend, dat de verpachtingen van 's lands middelen op Java en Madura voor 1858 zullen plaats hebben *in de maand October aanstaande*, als volgt:

1o. *Van de Opiumpacht in de gewesten:*

Bantam, Batavia, Buitenzorg en Krawang, te Batavia, op Woensdag, den 21sten;
Samarang, Kadoe, Bagelen, Banjoemaas, Soeracarta en Djocjocarta, te Samarang, op Donderdag, den 22sten;
Madioen en Patjitan te Madioen, op Woensdag, den 28sten;
Soerabaya en Kediri, te Soerabaya, op Zaturdag den 24sten;

2o. *Van de andere pachten in de gewesten:*

Bantam te Serang, op Zaturdag, den 17den;
Batavia te Batavia, op Woensdag, den 21sten;
Buitenzorg te Buitenzorg, op Zaturdag, den 24sten;
Krawang te Poerwocarta, op Donderdag, den 15den;
Samarang te Samarang, op Donderdag, den 22sten;
Kadoe te Magelang, op Maandag, den 26sten;
Bagelen te Poerworedjo, op Woensdag, den 28sten;
Banjoemaas te Banjoemaas, op Zaturdag, den 31sten;
Soeracarta te Soeracarta, op Dingsdag, den 27sten;
Djocjocarta te Djocjocarta, op Donderdag, den 29sten;
Madioen te Madioen, op Woensdag, den 28sten;
Patjitan te Patjitan, op Zaturdag, den 31sten;
Soerabaya te Soerabaya, op Zaturdag, den 21sten;
Kediri te Kediri, op Donderdag, den 29sten;

3o. *Van de Opium- en andere pachten in de gewesten:*

Cheribon te Cheribon, op Zaturdag, den 17den;
Tagal te Tagal, op Maandag, den 19den;
Pekalongan te Pekalongan, op Dingsdag, den 20sten;
Japara te Patti, op Zaturdag, den 24sten;
Rembang te Rembang, op Woensdag, den 28sten;
Passeroean te Passeroean, op Dingsdag, den 27sten;
Probolingo te Probolingo, op Donderdag, den 29sten;
Bezoeki te Bezoeki, op Zaturdag, den 31sten;
Banjoewangi te Banjoewangi, op Maandag, den 26sten;
Madura te Pamakassan, op Zaturdag, den 24sten;

De ingenieur der gouvernements telegrafen in Ned. Indie, daartoe bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, dd. 10 April ll. no. 5, gemagtigd, brengt ter algemeene kennis, dat de telegraaf kantoren te Batavia en Sindanglaya met den 1sten October aanstaande voor de publieke correspondentie worden opengesteld.

Postkantoor.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert belanghebbenden, dat, de 1ste mail stoomer in Oct. den 12den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Zondag den 11den October aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch Indië, China, enz., enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien.

Donderdag 1 October, à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

Vrijdag 2 October, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Zaturdag 3 October, des voormiddags 10 uur, in het locaal der Beurs, door den deurwaarder *J. A. C. Helder*.

Dingsdag 6 October, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Zaturdag 10 October, des voormiddags om 9 ure, voor het woonhuis van *J. F. A. Zijmers*, op Lontar Satoe nabij Batavia, door den deurwaarder *J. A. C. Helder*.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de commissarissen te Samarang: van wijlen den weledel gestr. heer *Floris Kat*, 1ste luitenant.

Door de Agenten der Soerabayasche Weeskamer te Grissee: van wijlen den heer *Frans Donij*.

Door de Agenten der Soerabayasche Wees en Boedelkamer te Probolingo: van wijlen de chinezen *Lim Tawangie* en *Tjia Siangie*, en de chinesche vrouw *Kingwie*.

HET KUSTLICHT. (*vervolg.*)

De luitenant en het meisje traden het observatorium binnen. Men opende eenige luiken, en nu kon men alles behoorlijk gadeslaan. Op verscheidene tafels lagen wiskundige instrumenten, die echter, met uitzondering van een uitmuntenden verrekijker, weinig gebruikt schenen. Dit zelfde was het geval met eenige werken over sterrekunde, die zich in een kastje bevonden; zij waren nog even zoo nieuw, als zij uit de hand van den boekbinder waren gekomen. De werktafel van LE GRAND trok nu de opmerkzaamheid van den luitenant. Zij was bedekt met astronomische berekeningen, die zich in tamelijke wanorde bevonden. De verdroogde inktkoker bewees, dat LE GRAND, ofschoon hij nog den vorigen nacht in het observatorium had doorgebragt, evenwel geen pen in de hand genomen kon hebben.

De luitenant, een vriend van astronomische waarnemingen, kon zijne verwondering naauwelijks verbergen. Werkzaamheden van dezen aard, waarbij geen pen gebezigd was, om berekeningen te maken, waren hem nog niet voorgekomen. Zonder zichzelven te kunnen verklaren hoe alles zamenhing, keek hij intusschen eens verder in het huisje rond. De wanden waren met kaarten, inzonderheid goede zeekaarten, en plans van verschillende West Indische havensteden en hare omstreken bedekt.

»Ei, zie eens, ADRIANA!'' riep de luitenant op eens. »Daar is ook een plan van Paramaribo, mijne geboortestad! Kijk, het is zoo uitvoerig, dat zelfs de plantaadje in de nabijheid der stad, het huis waar ik geboren ben, er op voorkomt.'' — »Zoo? Ei, waardan?'' vroeg het meisje, vol nieuwsgierigheid, op hare beurt. »O laat eens zien! Maar de kaart hangt te hoog. Neem haar eens even af!''

De luitenant gaf zich de moeite om de kaart af te nemen. Dit wilde echter niet gelukken, en hij greep daarom naar eene zich in den wand bevindende kram (die, zoo hij meende, dienen moest om eene gordijnroede te dragen), ten einde zich beter op te rigten of hooger te kunnen komen. Maar zie — zoodra de luitenant het buiten den wand uitstekende koperen handvatsel had gepakt, om zich er aan vast te houden, had hij het, door de beweging van zijn ligchaam, onwillekeurig een paar duim op zijde gedraaid, en — op het zelfde oogenblik opende zich eene ronde, niet in het oog loopende klep in de zoldering van het huisje, en langzaam daalde, met vreeselijk gedruisch, een groote kroonluchter met twaalf lampen naar beneden. Zoodra de machine iets meer dan manshoogte boven den grond was, geraakte zij, door een verborgen raderwerk, dat misschien in het dak van het huisje was aangebragt, in eene zacht ronddraaijende beweging. De pitten der lampen, gelijk mede de oliebak van den kroonluchter, waren zoo groot, dat ook de onkundigste op het denkbeeld moest komen, dat de geheele toestel tot geheel iets anders bestemd was, dan om de kleine hut te verlichten.

In het eerste oogenblik was de luitenant door het geheele voorval slechts verrast; in het tweede echter ging deze verrassing in de ontzettendste ontroering over. Ja — er was geen twijfel aan! *Dit* was het draailicht, dat de ongelukkige kapitein van *het Zeepaard* voor den vuurtoren van Drontheim en de luitenant zelf voor een seinvuur had gehouden, en hetwelk de brik op de blinde klippen gelokt hadt, waarop zij gestrand en vergaan was! Nu kon VISSER zich het gedrag van LE GRAND, zijn vertoeven in het observatorium bij stormweer, zijnen tegenzin om hem herwaarts te brengen, den toestand der insrumenten en berekeningen, kortom, — alles verklaren. Met den uitroep: »O mijn God!'' zeeg hij, door zijne aandoeningen overweldigd, op eenen stoel neder.

ADRIANA schreef den schrik van den jongeling, waarin zij bovendien volkomen deelde, aan de vrees toe voor het misnoegen van haren vader, dat hem te wachten stond.

»Het is erg!'' riep zij. »Maar misschien is de zaak wel weer te herstellen. Er moet toch wel een middel

Door de Executeuren te Batavia: van wijlen den heer J. van Es.

Door Mr. L. Udo de Haes, advocaat te Samarang: van wijlen D. C. le Jolle.

Door den Testamentairen Executeur te Samarang: van wijlen den gepensioneerden soldaat Charles Wermhout.

Vertrekkende Personen.

Jonkheer H. J. L. Leijssius.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER, de Echtgenoote van *Wilhelm Strauss*, geb. *Humbert*.

FRANKFORT A/M. 8 *Julij* 1857. (2895

Bevallen van eene DOCHTER, de echtgenoot van

(2897) H. FITZ VERPLOEGH.

SOERABAYA, 15 *September* 1857.

Ontijdig, doch voorspoedig, bevallen van een' ZOON, *J. C. Langenberg Kool*, echtgenoot van

(2938) J. E. HERDERSCHÉE.

PEKALONGAN, 20 *September* 1857.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *T. E. L. Odenthal*, geb. *van Bloemen Waanders*.

SAMARANG, 21 September 1857. (2926)

Bevallen van eenen ZOON, vrouwe *Paulina Siberg*, geboren *Verenk*. (2930)

SAMARANG, 21 *September* 1857.

Bevallen van eenen ZOON, *C. C. Scherius Nagel*.

PROBOLINGO, 21 *September* 1857. (2925)

Bevallen van eene DOCHTER, vrouwe *F. M. Schneither*, geboren *Karkevisser*.

SAMARANG, 21 *September* 1857, (2929)

Bevallen van een' ZOON, vrouwe *M. W. V. van Son, Baud.* (2924)

BATAVIA 28 *September* 1857.

Bevallen van eene DOCHTER, *G. P. de Vogel Gijsbers*.

BATAVIA, 30 *September* 1857.

Eenige kennisgave. (2947)

Heden overleed, ter reede van Batavia, in den ouderdom van 27 jaren, mijn geliefde echtgenoot *Jacob van Es*, diep betreurd door mij, zijne familie en vrienden; mij nalatende twee kinderen, nog te jong om hun verlies te beseffen.

(2960) C. J. H. VAN ES,

BATAVIA, 19 *September* 1857. *Boudriot.*

In den nacht van den 18 op den 19 September 1857, heeft het den Almagtigen God behaagd, mijne zeer geliefde echtgenoote *G. D. A. Rudolph*, na een kort doch smartelijk lijden door den dood mij te ontrukken, tot bittere droefheid van mij, mijne kinderen en hare verdere betrekkingen.

(2928) A. H. CLIGNETT.

SAMARANG.

Te Samarang is op den 19den September 1857 overleden *Charles Gustave Adolphe Schüsler*, in zijn leven geëmployeerde bij de Factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij, veel geliefde broeder van

(2932) MR. F. H. E. SCHüSLER.

Heden overleed ons jongste kindje, *Johannes Bernardus Arthur*, met wiens geboorte wij ons nog zoo kort geleden mogten verheugen.

J. E. HERDERSCHÉE.

(2939) J. C. HERDERSCHÉE.

Langenberg Kool.

PEKALONGAN, 24 *September* 1857.

Vendutie

op Donderdag den 1sten October 1857,

à 4 pCt. Vendu Salaris.

voor het Commissiehuis van *John Pryce & Co.*,

van 3 opstallen gelegen op Pintoe Ketjiel bij de verponding geregistreerd onder No. 1—23 en 32 en verder van diverse Lijnwaden en Provisiën, gouden Hemds en Vestknoopjes, zilveren Horlogiën, etc., etc.

(2919)

Op Vendutie van Donderdag, den 1sten October 1857,

zal alsmede worden verkocht:

eene partij witte-, zwarte- en groene verf in vaatjes,

benevens

200 vaatjes Boter.

(2943) JOHN PRYCE & CO.

Vendutie

op Vrijdag, den 2den October 1857,

voor het Commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*,

tegen 4 pCt. Vendusalaris,

van eene partij zoo gezonde als beschadigde Lijnwaden, Adrianopel rood Garen, fijn zwart en ordinair Laken.

Voorts voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan

W P & C.	3/10.	8 kisten	Hollandsch Propatria Papier,
T & C.	14/21.	8 »	
	23	1 »	
	25/27.	3 »	

in beschadigden staat van China aangebragt per het Ned. schip *de Arend*, kapt. *L. Hus.*

Wijders

No. 5510/49.	40 kisten	à 24/1	fl.	Marcobrunner.
» 5550/69.	20 »	» 48/2	»	idem
» 5595/5609.	15 »	» 48/2	»	Rudesheimer.

beschadigd aangebragt per het Ned. schip *Julie*, kapt. *R. Brem.*

Alsmede

divers IJzer- en Glaswerk, Parfameriën, Windsor Zeep, Kramerijen, Speelgoed, ordinaire Spiegels, pas aangebragte Boter, Provisiën in blik en Rolpens, enz. enz.

(2907)

VENDUTIE

op Dingsdag 6 October 1857,

voor het Commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*, van diverse Lijnwaden, Provisien, Dranken, Meubelen, 1 complete Machine om Sodawater te maken, met de noodige flesschen, etc.

voorts nog:

diverse Goudwerken, Brillanten, Horologien. (2948)

Op de Vendutie van 6 October zullen alsmede worden verkocht:

100 JATTIEHOUTEN BALKEN.

(2949) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie.

Op Woensdag, den 7den October,

op het Heemradenplein alhier, door *John Pryce & Co.*

zal zonder reserve

worden verkocht het restant

Riga masten,

op den 17 September onverkocht gebleven. (2941)

Op Donderdag den 8sten October 1857 zullen te *Indramajoe* op publieke Vendutie worden verkocht.

ELF LAADPRAAUWEN

van verschillende grootte en de verdere vastigheden die behoorende aan den boedel van wijlen *J. J. Dornseiff*.

De Gemagtigden,

N. DIKHUIS.

(2931) G. A. VAN DER GEUGTEN.

VENDUTIE.

Op den 14den October aanstaande zal door tusschenkomst van het Vendu-Departement worden verkocht:

Ten huize van den WelEd. Heer **E. Breton Vincent** te *Tana Abang*

een nette inboedel, bestaande uit Spiegels, Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Tafels, Stoelen, Consoles, Ledikanten, Wagens, Paarden enz.

(2917) J. BROWN.

Vendutie

op Vrijdag den 30 October 1857,

tegen 4 pCt. Vendu Salaris,

aan 's Lands Marine Werf alhier door *John Pryce & Co.*,

van Z. M. voor de dienst afgekeurde korvet

BOREAS,

metende ongeveer 380 Last, met drie masten, boegspriet, onderwand, een anker en ketting en 2 metalen pompen, thans liggende bewesten de haven, benevens eenige afgekeurde Marine-benoodigheden,

verder:

van de voor de dienst afgekeurde Gouvernements Recherche Schooner,

lang 60 vt., breed 14 vt. en diep 6 vt., liggende aan de kleine boom alhier. (2942)

Op Vendutie van Vrijdag, den 30 October 1857,

zal alsmede worden verkocht:

Oud vaatwerk,

Brandhout en afbraak,

afkomstig van het Ned. schip **HENRIETTE MARIA**, laatst gevoerd geweest door **G. W. Bakker**, en liggende aan de kleine boom alhier.

(2944) JOHN PRYCE & CO.

Fijn Amerikaansch Meel.
Dito Triëst Meel.
Versch Hollandsch Meel.

bij Partijen en ook bij enkele Vaten.

(2957) PLUMP & Co.

TOKO RIJSWIJK.

ZINGENDE KANARIE VOGELS.

(2945) J. C. SAYERS.

BREMER ZANDSTEENEN

in dimensiën van 15, 18, 21 en 24 Vierkante duimen.

GRANIET VLOERSTEENEN

van 16, 17, 18 en 19 Vierkante duimen.

(2958) PLUMP & Co.

---

zijn om den verwenschten kroonluchter tot stilstaan en weder omhoog te brengen."

Het meisje moest den luitenant verscheidene malen toespreken, voordat deze weder tot bewustheid kwam van hetgeen hem te doen stond. Er lag den jongman zelven al te veel aan gelegen, dat de vreeselijke ontdekking voor het oogenblik verborgen bleef, en hij gaf zich nu alle mogelijke moeite om den kroonluchter weder te doen verdwijnen. Hij draaide geruimen tijd het koperen handvatsel heen en weer, en herhaalde dit zoo lang, tot het eindelijk brak, en hij het in de hand hield. Thans werd op anderen plaatsen van het huisje gezocht, of er ook iets te ontdekken was, waardoor men het voornemen zou kunnen bereiken; maar alles te vergeefs. De kroonluchter bleef in denzelfden toestand, en draaide langzaam al in het rond.

„Laten wij maar heengaan!" zeide ADRIANA eindelijk. „Ik zal vader eenvoudig zeggen, hoe alles gekomen is. Hij zal wel wat aangaan; maar dat maakt niet uit. Hij kan de zaak gemakkelijk weer in orde brengen. Waarom heeft hij er ons ook niet voor gewaarschuwd?"

Onder een maalstroom van gedachten, die zijne hersenen doorkruisten, ging de luitenant ter zijde van zijne medgezellin naar het woonhuis toe. Hij bevond zich — dit was bij hem buiten twijfel — onder het dak van een man, die eene kostwinning dreef, welke erger dan zeerooverij was. Door toedoen van dezen man, was *het Zeepaard* — en wie kan zeggen, hoe vele andere schepen nog? — met de geheele equipage verongelukt; door de koele, duivelsche berekening van dien man bestond een werktuig, dat nog menig vaartuig in het verderf kon lokken; en toch — deze man was degene geweest, die zijn leven had gered; hij beminde zijne dochter — dit was hem duidelijk, nu hij de waarschijnlijkheid insag, dat hij haar voor altijd zou verliezen — met al het vuur van jeugdigen hartstogt. Dergelijke gedachten folterden hem bij voortduring; hij sprak op den geheelen weg weinig en slechts onzamenhangende dingen; toen hij echter in de woning was aangekomen, werd hij meer door eene hevige hoofdpijn dan door den invallenden nacht genoodzaakt om zijne kamer te zoeken.

De luitenant had misschien een paar uren in bed gelegen, toen hij LE GRAND in huis hoorde komen. Weldra vernam hij zijne stem. LE GRAND scheen zijne dochter hevig te bekijven en de laatste weende en snikte. Verscheidene uren lang hoorde hij vervolgens LE GRAND met zijnen JEAN de kamer op en neer gaan. Beiden waren voortdurend in gesprek, en het was reeds lang over twaalven voordat het ophield.

De morgen kwam eindelijk, en VISSER had zich juist aangekleed, toen JEAN zijne kamer binnentrad, en meldde dat de heer LE GRAND hem een oogenblik wenschte te spreken. De laatste trad even daarna het vertrek binnen. Zijne houding was kalm, zijne gelaatstrekken waren onbewegelijk; maar zijn voorhoofd was gerimpeld, en zijne zware wenkbraauwen door de uitdrukking van diepen ernst en koel overleg zoo neergetrokken dat men den onheilspellenden blik van het sombere oog nog erger dan ooit zag te voorschijn glimmen. Het vasten tred ging hij naar zijnen gast.

„Gij zijt in mijn observatorium geweest," zeide hij. — „Ja," gaf de luitenant op somberen, doch kalmen toon ten antwoord. — „Gij hebt gezien?" vervolgde de ander. — „Ja," was wederom het antwoord. — „Gij zijt zeeman; gij weet derhalve te beoordeelen, wat gij gezien hebt?" vervolgde LE GRAND met eene doffe stem. — „Ik weet het geheel, en dat juist maakt het ongeluk van mijn leven uit." — „Ik zou u," vervolgde LE GRAND na eene poos, „veel kunnen zeggen over de omstandigheden, waardoor ik werd wat ik ben; gij kunt mij zeeroover noemen, of wat gij verkiest. Ik zou van mijne verlorene jeugd, van de duivels die mij verleidden, van de engelen die mij bedrogen, kunnen spreken. Maar dat alles is doelloos. Ik beschouw mijzelven in strijd met het geheele menschelijk geslacht, en ben zoo min een berouwvolle als een weifelende zondaar. Derhalve, niet verder over deze zaak! Gij weet, mijnheer, dat ontdekkingen, zoo als die, welke gij gemaakt hebt, doorgaans gevaarlijk

Per *Aegidia & Paulina*, hebben de ondergeteekende alweder pas ontvangen:

een factuur puike Provisiën als: Diverse soorten van groentens en Vleeschen in ¼ en ½ blikken, versche gerookte Zalm, Rookvleesch, Tafelzuren, gedroogde Vruchten, Banket- en Suikerwerk, Poeder- en Vanille-Chocolaad, Sucadekoek, zoo ook Boter van *van der Leeuw*, groote Hammen, zoetem. Kazen, Rensmaag, fijne Liqueren van Focking en Haantjes Bier van *Rendorp*.

(2854) GEBRS. BEIJNON.

Toko Rijswijk.

CHAMPAGNE, Ve Cliquot,

in heele en halve fleschen

(2893) J. C. SAYERS.

BILJARDLAKEN,

bij

(2896) NIE BOENTJENG & Co.

Toko Esmiol.

Heeft ontvangen versch **St Nicolaas Jan Hagel, Allerhande,** en **Weespermoppen,** in trommeltjes.

(2930) CHAMA & Co.

Toko Rijswijk.

Pas *Ontvangen:*

Een factuur Banket, Koek, Fancy Beschuit, Suikerwerk, Fruits à la Sultane, Vruchten, Chocolaadjes, enz. Benevens eene partij Parfumeriën, zoowals **EAU DE VOORBURG**, Eau de Cologne. Scheerzeep, Toiletzeep, Tandpoeder, Cosmétique, Vinaigre de Toilette in soorten. Haantjes Bier, merk *Rendorp*, als ook diverse Wijnen, Provisiën, Blikken, enz.

(2889) J. C. SAYERS.

Per *Mail* ontvangen.

Een prachtig assortiment **goudwerken**, als Parures met colliers, Broches camées, Armbanden, dames Horlogiehaken, Medaillons, gouden en zilveren Vingerhoeden, diamanten Ringen en Oorringen, Vest en Halskettingen, Manchetten en hemden Knoopjes, Flacons met gouden stoppen, Porte Bouquet.

bij

(2902) OLISLAEGER.

Goudsmit, Rijswijk.

Overland Mail

KOFFERS,

ontvangen bij

(2960) S. D. BRANDON.

DÉCORATIES

voor de **Militaire Willemsorde, Ned. Leeuw** en **Eikenkroon,**

in alle grootten ontvangen bij

(2909) S. D. BRANDON.

ENGELSCHE REISWAGENS

Te bevragen bij

(2894) G. H. REES.

Rijtuig fabrikant.

EVANTAILS FRANÇAIS,

Poupées, Rubans, Dentelles, Fleurs, Blondes, Cheveux d'hommes, Cols, Eperons de Buolsiz place de la bourse à Paris, Poudre de Violette, Poudre Newbolt, Eau de Boston, Parfumeries de la Societé Hygienique, Parfumeries anglaise de Gosnell,

Chez

(2892) M. JANET.

S. D. Brandon,

in de **STAD** en op **RIJSWIJK.**

Parijsche

HEEREN BOTTINES,

met Elastiek. (2908)

Ontvangen:

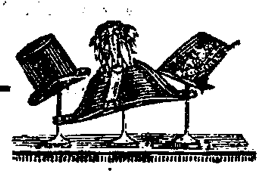

Eene nieuwe zending, **Gibus, Zwarte Zijden, gecouleurde Castoren en Bengaalsche Moeden,**

bij

(2910) S. D. BRANDON.

Te Koop

twee fraaije Engelsche Pianofortes, alsook eenige Perspompen tot het vullen van Badkuipen, enz.

(2059) PITCAIRN, SYME & Co.

TE KOOP

bij ZAKARA & AUDINEAU.

Wagenveeren van 3, 4 en 5 bladen, Oliebussen, Lakens, Cattelein, Zijden Damast, Kapleder, Slijkboordleder, Passementen, Voetkleedsels, Tapijt, verlakt Linnen, Lantaarns en alle verdere benoodigdheden. (2935)

TE KOOP

Een deugdzaam **bendie paard, gedresseerd.** f 1...

(2903) VAN DEN MUIJSENBERG.

Noordwijk.

TE HUUR

Een huis op Parapattan, laatst bewoond door den HoogEdel Gestr. heer Mr. *P. Brunsveld van Hulten* te bevragen bij

(2937) J. F. MEIJER.

TE HUUR

Een huis in *Gang Scott.*

Te bevragen bij

(2904) G. JOSEPH.

Wordt Verlangd

Een klein huis, dan wel twee à drie gemeubeleerde of ongemeubeleerde kamers in de omstreek van het Koningsplein.

Adres den Heere

(2946) W. BRUINING.

Kamers

beschikbaar met en zonder KOST.

(2890) Mevrouw de Wed. BODEMAN.

Beerendrechtslaan.

Wordt verlangd

voor eene maand een gemeubileerd huis liggende te of in de omstreken van Buitenzorg.

Adres

(2898) JOHN PRYCE & Co.

Wissels op Nederland

bij

(2934) JACOMETTI & Co.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den op den 14 dezer overledene mejufvrouw *E. C. Louis*, worden verzocht binnen den tijd van zes weken na dato dezes aangifte of betaling te doen aan den ondergeteekende; terwijl degenen, voor wien de overledene zich als borg heeft geinterponeerd worden verzocht van een ander te voorzien.

(2923) *De Executeur*

W. JACOBS.

BATAVIA, den 16 *September* 1857.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelimiteerd Kapitaal.

De Ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen, tegen de volgende premiën:

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Steden, alsook op Goederen in dezelve .... 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig .. ¾%

Op Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machinerien, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig 1¼%

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig ... 1%

Op Gebouwen van Hout met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig 1½%

Op Schepen, liggende op Reeden 1%

(2791) E. MOORMANN & Co., te Batavia.

C. DAMNITZ & Co., te Samarang.

P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

NORTHERN ASSURANCE COMPANY.

OPGERIGT IN 1836

voor Brand- en Levensverzekeringen,

Kapitaal 1.259.760. Pd. St.

De ondergeteekenden, agenten van voornoemde maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

(2792) MORGAN, MELBOURN & Co. Batavia.

MAJOR, MATZEN & Co. Soerabaya.

W. MAJOR & Co. Passaroeang.

Een jong mensch bekend met de **Hollandsche, Fransche, Maleische en Sundasche taal, het Boekhouden de Kultuur van Rijst, Koffij en Suiker,** zoekt eene plaatsing als Administrateur op een land.

Adres, brieven franko onder Lt. H.

bij

(2933) H. M. VAN DORP.

... Meestal eindigen zij op tweederlei wijze. Of de ontdekker sluit zich aan bij den ontdekten, en deelt met hem winst en verlies, of hij wordt, in geval van weigering, door dezen uit de voeten gemaakt. Dat gij met mij gemeensame zaak zult maken, daaraan twijfel ik, en om zekere reden wensch ik het ook niet eens; zoodat mij slechts het tweede geval zou overblijven."

»Hoe? Gij zoudt mij willen vermoorden?" riep de luitenant getroffen, maar niet ontmoedigd, terwijl hij een blik wierp op eene korte scheepssabel, die op de tafel lag. — »Zoo ik dit noodzakelijk had geacht," sprak LE GRAND met koelheid, »zoudt gij op dit oogenblik niet meer in leven zijn. Het tweede geval," vervolgde hij, »kan hier niet plaats hebben; want er bestaat, zonder dat gij het misschien vermoedt, tusschen u en mij een band, die of de heiligste of de schandelijkste genoemd kan worden, — een band, bij welken mij een punt, dat mij tot wanhoop dreef, donker is gebleven, — dat echter niettemin zoo zeker bestaat, als wij beiden leven. Maar genoeg daarvan! Zeg mij nu als officier en zoogenaamde man van eer, wat denkt gij na de gemaakte ontdekking te beginnen?" — »Ik zal nog heden uwe woning verlaten, mij naar Drontheim begeven, en daar aangifte doen omtrent het vergaan van het schip," gaf den jongeling op een vasten toon ten antwoord.

LE GRAND beschouwde hem een oogenblik met een doorborenden blik. »Ik heb dit antwoord verwacht," zeide hij op een ijskouden toon. »Maar hier komt nog iets bij. Bemint gij mijne dochter?"

De luitenant verbleekte; maar weldra herstelde hij zich, en zeide met eene zachte stem: Ja!"

»Mijne dochter bemint u met al het vuur eener eerste liefde," sprak LE GRAND, terwijl hij den luitenant scherp in het gezigt keek. »Zij heeft mij dit gisteren avond bekend. Wel nu," vervolgde hij, na eene poos, »wanneer gij mij belooft te Drontheim geen aangifte van het voorgevallene te doen, — wanneer gij met uwe verklaring wacht, tot gij die voor den krijgsraad in Holland moet afleggen — dan geef ik u de hand mijner dochter. Een jaargeld van tweeduizend gulden, bij een bankier te Amsterdam te ontvangen, wil ik haar verzekeren; ook beloof ik u, dat ik mij binnen een half jaar van hier verwijderen en u zoo min als mijne dochter door mijne terugkomst meer hinderen zal. Bovendien," voegde hij er met een grimlach bij, »handelt gij, indien gij de man mijner dochter wilt worden, door het niet aangeven, slechts in uw eigen belang; want ofschoon gij van eer en deugd *fou* maakt, zou het u toch niet aangenaam kunnen wezen, uwen schoonvader aan eene Noorweegsche galg te zien hangen, en daarmede het bewustzijn te paren, dat gij hem zoo ver gebragt hebt. Nu, wat zegt gij van mijn voorstel?"

Zoodra LE GRAND van ADRIANA's liefde sprak, schitterde het oog van den luitenant van verrukking; maar weldra werd het door diepe treurigheid omfloerd.

»Gij weet, mijnheer," zeide hij na eene poos, »dat de officier zijnen pligt moet doen, in al de uitgestrektheid er van. Mogt men mij aan den krijgsraad niet de vraag voorleggen, waarom ik niet de regterlijke magt heb ingeroepen van het land, waarin het feit geschied is, dan zou ik dit aan medepligtigheid bewezen, wanneer ik mijzelven moest bekennen, dat ik dit uit eigenbelang, door strafbare onderhandelingen voorafgegaan, had nagelaten; ja, ik zou mij, in dit geval, zelfs de hand uwer dochter, die mij zeer dierbaar is, onwaardig achten. Neen, mijnheer! door eene onteerende daad mag ADRIANA nooit de mijne worden!"

(*Wordt vervolgd.*)

Spaarbank.

Zitdag, den 2den en 16den October.

(2922)

Een sedert jaren in Indië dienend Officier van gezondheid met verlof naar Nederland willende gaan, biedt zich aan om tegen billijke voorwaarden, aan boord van een der Hollandsche Passagiersschepen gedurende den overtogt naar Nederland te belasten met de behandeling der zieken.

Adres franco onder Letter A bij de Boekhandelaren

(2927) VAN HAREN NOMAN, KOLFF & Co.,

te *Samarang.*

Sluiting der JAPANSCHE TOKO aanstaande Donderdag 1 October.

VAN DEN BIESEN & Co.,

in liquidatie.

BATAVIA, 30 September 1857. (2921)

Let Wel!

De ondergeteekende, **Stadsvroedmeesteresse** te Samarang heeft in hare huize, kamers op de doel matigste en gemakkelijkste wijze ingerigt ter verleening van verloskundige hulp, welke ten allen tijde kunnen betrokken worden.

De Stads-vroedmeesteresse,

(2936) A. C. PFANNER,

geb. Jansen.

J. Renaud,

belast zich met het slijpen van **GENEESKUNDIGE INSTRUMENTEN, SCHEERMESSEN** enz. en beveelt zich bij voortduring aan tot vervaardiging van verschillende **Haarwerken.**

Molenvliet. (2653)

Le soussigné désirant partir pour l'Europe fin Janvier prochain, a l'honneur d'informer Messieurs les amateurs de photographie, qu'il a l'intention de vendre son atelier qui est composé de trois appareils complets, savoir:

No. 1. Appareil spécial pour vues, de la grandeur de 45 centimètres sur 35 monté en produits chimiques et papiers à pouvoir faire deux cents épreuves.

No. 2. Appareil pour portraits et vues sur glace et sur papier de la grandeur de 18 sur 24, monté à pouvoir faire 200 épreuves, portraits et vues, glaces, cadres, passe partout, papiers et produits chimiques.

No. 3. Appareil objectif double pour portraits, et objectif simple pour vues, sur glace et sur papier, de la grandeur de 18 sur 14, monté en produits chimiques et papiers, à pouvoir faire deux cents exemplaires.

Le soussigné s'engage à démontrer la photographie aux personnes qui feront l'acquisition d'un ou de la totalité des appareils.

Chaque appareil a son inventaire de sa quantité d'accessoires, de papiers, produits chimiques, cadres et passe partout.

S'adresser chez

(2891) A. LECOUTEUX.

Noordwijk.

Verloren of Gestolen

een zwart en geel gevlekte Engelsche Terrier, met gekapte ooren en staart, luisterende naar den naam **FANNY**. De eerlijke vinder wordt beleefd verzocht, denzelve terug te bezorgen ten burele van de *Java Bode.*

(2951)

Lost or Stolen

a black and tan English Terrier, clipt ears and tail, answering to the name of **FANNY.** The finder is requested to bring the same to the office of the *Java Bode.*

BATAVIA, 30th September 1857. (2950)

Bureauhandel van W. BRUINING.

Direct uit Engeland ontvangen:

Eene groote Collectie van de beste soorten

STALEN PENNEN,

waaronder de algemeen beroemde **GILLOTT'S** en **MITCHELL'S**; alsmede eene soort

KOPEREN PENNEN,

uitmuntend geschikt voor vlugschrift.

Voorts **Carmin** en **Blaauwe Inkt,** en goede kleurhoudende

SCHRIJF- en COPIËER-INKT.

(2915)

DE EERSTE SEPTEMBER 1857.

Regeling van het muntwezen in Nederlandsch-Indië, door H. J. Lion,

***f* 2,— CONTANT.**

bij

(2914) W. BRUINING.

Boekhandel van H. M. van Dorp,

te Batavia.

KANTOOR-AGENDA

VOOR HET JAAR 1858,

groot formaat, inhoudende Agenda, benevens Kalender, Zegelwet, Naamlijst der Handelhuizen, Tokohouders, enz., enz.

Prijs *f* 5. Franco per Post *f* 6

(2912)

Boekhandel LANGE & CO.

Van de pers gekomen en aan HH. inteekenaren afgeleverd:

REPERTORIUM

op de

Staatsbladen van Nederlandsch-Indië

van 1816 — 1856

of

het Staatsblad van Nederlandsch Indië, in systematische orde onder hoofden gebragt en verrijkt met een **Alphabetisch Register,**

door

Mr. L. J. A. TOLLENS.

Prijs franco voor Java en Buitenbezittingen *f* 20.—, ingenaaid.

Idem gebonden en met wit papier doorschoten *f* 23.—.

(2906)

De Indiër

en

Dr. van Hoëvell's Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië.

JAARGANG 1858.

Heeren Inteekenaren worden bekend gesteld, dat de aflevering van bovenstaande Periodieken ook voor 1858, **uit Nederland regtstreeks**, aan de respectieve adressen zal geschieden.

Nieuwe abonnementen worden dus ten spoedigste bij ons ingewacht, zullende later daaraan slechts per omgaande Landmail gevolg kunnen worden gegeven.

Inteekenaren die hun abonnement **niet wenschen** te continueren, worden beleefd verzocht, daarvan uiterlijk vóór primo November opgave te doen.

Voor dien tijd geen afzegging ontvangende, zal de toezending geregeld blijven voortgaan.

De abonnements gelden, (bij vooruit betaling te voldoen), bedragen:

Voor de Indiër.................. *f* 36 —.

» Dr. van Hoëvell's Tijdschrift. » 30.—.

De Administrateuren,

(2952) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

BATAVIA, 29 *September* 1857.

De fraaije **COLLECTIE SCHILDERIJEN** van de Ondergeteekenden is dezer dagen vermeerderd met:

De Portretten van

DEN KONING EN DE KONINGIN,

geteekend door **Pieneman**, gravure van Taurel.

Deze niewste en meest gelijkende Portretten zijn gevat in prachtige kroonlijsten en uitmuntend geschikt tot **versiering van MILITAIRE SOCIETEITEN en GOUVERNEMENTS-LOKALEN.**

(2953) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

CORTGENE, kapitein D. Dunlop.

ARGO, kapitein A. Weber.

Met bovengenoemde schepen wordt passage naar **NEDERLAND** aangeboden. Beide zijn volkomen uitgerust voor den overvoer van Passagiers, zoowel door de prachtige en aangename inrigtingen, als omdat zich aan boord van elk schip een geëxamineerd geneesheer en eene welkgevende Hollandsche koe bevinden.

De **Cortgene** laadt te *Cheribon* en *Tagal* omstreeks het einde van October de terugreis aan te nemen. De **Argo** laadt te *Samarang* en *Tagal*, werwaarts het schip in de tweede helft der volgende week van hier zal vertrekken, om tegen het begin van December naar **ROTTERDAM** terug te keeren.

(2956) REIJNST & VINJU.

BATAVIA, *den* 30 *September* 1857.

GOEDKOOPE AANBIEDING

van eenige Exemplaren van

Humboldts Cosmos 3 dln.

Dito kleine Geschriften met een Atlas, bevattende de schetsen van vulkanen uit de Cordillera's van Quito en Mexico.

Dito Natuurbeschouwingen

te zamen 5 deelen en Atlas net gebonden te bekomen à *f* 30.— *à Contant* bij de boekhandelaar

(2901) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1857.

Passage naar Soerabaya.

Wordt aangeboden met de schepen:

CHERIBON, kapt. W. J. Coers

en

PRESIDENT PLATE, kapt. C. C. Hansen

om in het begin der aanstaande week derwaarts te vertrekken.

Adres bij

de Agenten,

(2955) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Nederl. Clipper Fregat *Zeelandia.*

Met bovengenoemd extra snelzeilend nieuw gebouwd schip, gevoerd door **W. Blankheit**, omstreeks het begin van November van hier vertrekkende, wordt eene zeer gunstige gelegenheid aangeboden aan passagiers.

Het schip is prachtig en comfortable ingerigt voor den overvoer vooral eener familie. Voorts eenen geëxamineerden docter en verraag in alle deelen eene bijzondere aanbeveling.

De bestemming van dit vaartuig is Vlissingen, een der geschikte havens van Nederland om gedurende den winter binnen te komen.

Nadere informatiën bij de HH. *Fraser, Eaton & Co.* en den gezagvoerder te Soerabaya en alhier bij

de Agenten

(2940) MACLAINE, WATSON & Co.

Passage naar Nederland

Wordt aangeboden met het daartoe uitmuntend ingerigt Nederl. Barkschip **GRAAF DIRK III**, gevoerd wordende door kapitein **C. J. Reigans**, zullende het vertrek in de laatste helft der maand October van hier plaats hebben.

Voor Informatien vervoege men zich in Sindanglaija bij de Koenen Compagnie Co. en alhier bij

de Agenten

VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co.

BATAVIA, 26 *September* 1857. (2911)

BATAVIA.

Op den 28 dezer is ter reede alhier aangekomen, het Nederlandsche koopvaardijschip *Burgemeester Hofman*, kapitein A. N. Dijkema, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, bij het vertrek uit Nederland sterk 200 onderofficieren en manschappen, waarvan één man op de reis overleden is.

Dit detachement stond onder de bevelen van den 1sten luitenant van het 6de regiment infanterie, Velius Baart, die na volbragte commissie naar Nederland terugkeert; medegeleiders de 2de luitenants der infanterie Voorstad en Jacquet de Bonge, beide afkomstig van het leger in Nederland, de sapeur Schuurmans, Douglas en Mulder, en de officier van gezondh. 3de klasse Roeland.

Insgelijks kwam den 25 op de reede, het schip *President Plate* kapt. Hansen, met een dergelijk detachement, sterk 120 onderofficieren en manschappen, waarvan zich echter één man over boord geworpen heeft.

Het bevel over hetzelve was opgedragen aan den 1sten luitenant van het 8ste regim. infanterie Minters, mede na volbragte reis naar het moederland terugkeerende; medegeleiders de 2de luitenant der infanterie Prinsen van het Nederlandsche leger, en de aspirant betaalmeester de Haas.

Het gedrag der manschappen van beide detachementen, onder welken slechts zeer weinig Nederlanders zijn, was gedurende de reis zeer voorbeeldig. Over hunne behandeling aan boord heerschte de grootste tevredenheid. Zij zijn den dag na hunne aankomst in behoorlijke orde ontscheept en naar Weltevreden gemarscheerd.

— Het onlangs met het Ned. fregatschip *Willemina & Clara*, alhier uit Japan aangebragte, zoogenaamde Japansch Kambang-factuur, is verleden Maandag, namens het Gouvernement van Ned. Indië, openbaar verkocht, en toegewezen aan de heeren van den Biesen & Co., voor eene som van *f* 69 900 rec.

Dit factuur was door het gouvernement geschat op eene geldswaarde van *f* 71,850 20 rec.

— Ten vervolge op het berigt, voorkomende in de *Java Bode* van 8 Augustus jl., No. 63 is het ons bij zonder aangenaam te kunnen mededeelen, dat de inlagen, bij de alhier door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen opgerigte Spaarbank, sedert geklommen zijn tot *f* 13950,—, waartoe 86 inleggers hebben bijgedragen. Daarvan is eene som van *f* 7518 — gedurende de maand Augustus ontvangen van 58 personen en eene som van *f* 6635 — in de maand September, gedeeltelijk van 28 nieuwe inleggers en overigens van verschillende personen, die reeds in Augustus met inlagen begonnen en dus met besparingen voortgegaan zijn.

Door het bovenstaande blijkt dat meer en meer het nut der Spaarbank wordt ingezien.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 30 September 1857, No. 78.

— Op morgen zal het Telegraaf-kantoor in de Stad voor de publieke correspondentie geopend worden; bedoeld kantoor is geplaatst bij den **Uitkijk**.

In de *Javasche Courant* van den 15den Julij 1857 No. 56 is vermeld, dat de grenzen en afgelegen posten van het onder direct gouvernements beheer staande gedeelte van het eiland Timor sedert eenigen tijd verontrust werden door invallen en strooptogten van den fettor van Takaip, genaamd Bakikooi, die meende zich te beklagen te hebben over eenige zoogenaamde marskers te Koepang.

De herhaaldelijk bij den keizer van Groot Sonnebait, wiens vasal deze fettor is, en bij den fettor zelven aangewende pogingen om de geschillen te vereffenen, bleven vruchteloos; alle vredelievende middelen om tot eene gewenschte afdoening der geschillen te komen waren uitgeput; terwijl de overmoed van den fettor van Takaip aanhoudend toenam.

Er is toen tot het aanwenden van militaire middelen besloten.

Den 25sten Julij 1857 vertrok eene expeditie, bestaande uit een bataillon infanterie, met de vereischte artillerie en sappeurs, naar Timor, onder bevel van den kolonel der infanterie L. J. Kroll en onder den majoor van dat wapen J. C. J. Smits, als 2de commandant.

De oorlogstoomschepen *Amsterdam* en *Merapi*, respectivelijk gecommandeerd door de kapiteins luitenant ter-zee de Vries en Westerouen van Meeteren, werden bestemd om aan de expeditie deel te nemen.

In de *Javasche Courant* van 22 Augustus 1857 No. 67 is medegedeeld, dat het stoomschip *Amsterdam* den 9den Augustus ter reede van Koepang was aangekomen met het transportschip *Middelburg*.

Uit kortelings van den resident van Timor ontvangen berigten, wordt het volgende ontleend:

Den 13den Augustus arriveerde aldaar Z. M. stoomschip *Merapi*, op sleeptouw hebbende het transportschip *Hendrik Jan*.

Den 20sten Augustus kwam het transportschip *Ferdinandina Emma* aan.

Den 10den Augustus had de resident zich met Z. M. stoomschip *Amsterdam* naar Rotti begeven, om van de radjas de noodige hulptroepen te requireren, welke den 19den daarna door dit stoomschip, de *Merapi* en het transportschip *Middelburg* naar Parittij werden overgevoerd, waar de overige troepen reeds gedeeltelijk waren verzameld.

Den radja van Amfoang werd verzocht eene voldoende magt op zijne grenzen aan de zijde van Takaip en van Groot Sonnebait bij een te trekken.

Den 18den Augustus keerden de zendelingen van den resident van Takaip en Groot Sonnebait, werwaarts zij waren afgezonden om den fettor alsnog tot onderwerping te bewegen, zonder gunstigen uitslag terug.

Noch de fettor, noch de keizer wenscht aan de gestelde voorwaarde der onderwerping, naar Parittij op te komen, te voldoen.

Telegrafische berigten, den 26 September ontvangen deelen verder mede, dat de troepen den 25 Augustus van Parittij zijn opgerukt.

Soenleo, de zetel van Bakikooi, is na vier zeer vermoeijende marschdagen, waarvan gedurende 3 dagen gevochten werd, genomen en geheel verwoest; terwijl Bakikooi kort voor de komst der militaire magt van daar gevlugt was.

Den 27 Augustus van Bipollo, waar het eerste bivouac gehouden werd, verder naar het gebergte opgerukt zijnde, had nabij het gehucht Neleteh, gelegen in eene kloof, op eene berghelling, digt begroeid met bamboe doerie, de eerste ontmoeting plaats met den vijand, die dadelijk, door scherp geweervuur vervolgd, op de vlugt werd gedreven. Een broeder van den radja van Thie, van het eiland Rottie, sneuvelde bij die gelegenheid. Verder langs een zeer vermoeijend voetpad door boschrijke kloven langs berghellingen en over vrij steile bergruggen voortgerukt zijnde, had omstreeks 12 uur op dien dag de tweede ontmoeting plaats, met een sterker getal vijanden, die zich op eenen boschrijken bergrug nabij Batoe Belok hadden verscholen. Nadat die rug was bestegen, werd de vijand door een dan eens dalend dan weder rijzend terrein, zwaar met bamboe doerie begroeid, met den stormpas vooruit gedreven; terwijl van beide zijden scherp werd gevuurd.

Eerst tegen 3 ure, op een eenigzins open terrein, was de vijand verdreven.

Bij dit gevecht werden zwaar gewond, de kapitein Juta, die drie wonden bekwam, de tweede luitenant Diepenheim, met een schot in het hoofd en een in den regter arm, de Europesche sergeant Berriot, in den boven linkerarm, die dadelijk geamputeerd is, benevens nog vier Javaansche militairen, 2 Javaansche soldaten werden ligt gewond.

Den 27sten Augustus werd van het bivouac te Bineno, het verblijf van den toemoekon Tapika, dat verwoest werd, opgerukt naar de twee Batoes Oel Noa, van den toemoekon Kaoe Nobe, welke verlaten gevonden en verwoest werden; hier werd bivouac gehouden. De voorwacht, die steeds was vooruitgerukt, had intusschen den bergrug voor Soenleo op den vijand genomen, waarbij de 1ste luitenant van Leersum een schot in het linker been bekwam.

Den 28sten Augustus rukte men naar Soenleo op; er hadden vele schermutselingen plaats tot nabij die batoe, waarbij 6 man der hulptroepen gewond werden: de vijand werd van alle kanten sterk vervolgd en geheel verdreven.

Den 29sten Augustus het hoofdkwartier te Soenleo gevestigd zijnde, werden razzias gehouden en de drie aanzienlijkste kampongs van Bietai, met dezelver tuinen, verwoest en eene hoeveelheid padi en djagong door de hulptroepen buit gemaakt.

Den 30sten Augustus werd de ruim 500 voeten hooge en zeer steile rotsheuvel Soenleo streng doorzocht en de Nederlandsche vlag, tot een teeken van overwinning voor de omliggende bevolking, daarop geplant.

Den 31sten is een gedeelte der kolonne opgerukt naar Soenikiki, tweede verblijfplaats van Bakikooi, die bij de komst der troepen aldaar de vlugt had genomen. Alles werd ook daar verwoest, en op den 1sten September ook de batoe Noa Taus, van den toemoekon Taij Boko.

Den 2den September werden razzias gehouden in eenige kleine kampongs in de valeijen tusschen Soenleo en Soenikiki.

Intusschen was een zendeling met een brief aan den keizer gezonden, om hem tot onderwerping te bewegen, indien hij niet dezelfde tuchtiging wilde ondergaan; hij heeft zijne onderwerping laten aanbieden, doch was, uit vrees, niet te bewegen den resident te Soenleo te komen ontmoeten.

Vermits het te verwachten is dat de keizer, bevrijd van den dwang tot dus ver op hem uitgeoefend door zijnen fettor Bakikooi, zijn aanbod tot onderwerping nader op eene voldoende wijze zal gestand doen, en vermits het weder eenen ongunstigen keer begon te nemen, werd besloten, niet naar 's keizers verblijf op te rukken, maar over Tatoe Ikie naar Parittij terug te keeren. Sedert 30 Augustus tot 6 September waren in het hoofdkwartier aangekomen het hoofd van Passie en de fettor van Amfoang, om den resident te begroeten en van hunne getrouwheid aan het gouvernement de verzekering te geven.

Ook twee hoofden van Pietai kwamen vergiffenis voor hun volk verzoeken. Met hen allen werden maatregelen beraamd om Bakikooi zoo mogelijk later in handen te krijgen, en werden daartoe ook zendelingen naar Ambenoe afgezonden, die bij terugkomst de tweede vrouw van Bakikooi, geheel alleen onderweg aangehouden, medebragten, terwijl eenige dagen te voren de *moeffa* (spreker) van Bakikooi door eene patrouille van hulptroepen was opgevat en opgebragt.

De tuchtiging heeft blijkbaar den gewenschten indruk gemaakt. Na de verwoesting van Soenleo werd de vijand nergens meer gezien en Bakikooi is door zijn volk, met uitzondering van 4 *mems* (voorvechters of orang branie) geheel verlaten.

De projectielen waarmede de vijand schoot, bestonden in brokken zwaar ijzererts en cylindervormige versteeningen.

De vijand sleepte zijne gesneuvelden en gekwetsten mede, zoodat, behalve één gesneuvelde op den togt slechts belangrijke bloedsporen werden gevonden. Volgens geruchten echter had de vijand veel aan dooden en geblesseerden verloren.

Volgens berigt van Koepang van 14 September, was de kolonne op p. m. 206 man na, die nog te Parittij waren, den 10 September over Tatoe Ikie en Parittij, op de hoofdplaats Koepang teruggekeerd. Tatoe Ikie, de zetel van den ottopahan werd verwoest.

De geblesseerden namen langzamerhand in beterschap toe. Niettegenstaande de groote vermoeijenissen en vele ontberingen, was de toestand der troepen, over het algemeen naar wensch.

Den 17 September is een gedeelte der troepen naar Java teruggezonden.

Een ander gedeelte, met den commandant der expeditie, zou naar Ledok vertrekken om den radja aldaar tot onderwerping te brengen.

Cheribon. Den 4den September is in de dessa Gierang, district Kandanghouer, door onvoorzigtigheid, brand ontstaan; waardoor 290 huizen, 58 balé balé, 254 loemboengs en 33,281 sanga's padie en eenige andere goederen vernield werden.

De schade wordt geschat op *f* 13 000.

Menado. Op de Noordkust tusschen Menado en Secoepang in eene flesch in zee gevonden afkomstig van de Engelsche brik *Sea Numph*, waarin het volgende geschrift bevat was:

This bottle was thrown from the Brig Sea Nymph of Geelong, bound te Melbourne, Port Philip, from Manila forty one days out; out of which she has been becalm'd in the Celebes Sea twenty three days — whoever finds this will do well to report it — as it will tend to give some idea of the direction of the currents in this quarter. Ocean Post Office.

Longtde By Chror. 124°. 29' East, Lat by Obsn 2° 36' North. Julij 29th 1857.

(*Jav. Conr.*)

Soerabaija, 21 September. Heden ochtend ontstond er brand in de kampong Ngemplak bij Kabalang z. o. voorstad, waarbij *44* bamboezen huizen, en een steenen, met pannen gedekt huis in den asch zijn gelegd. Door den grooten afstand der rivier was blusschen niet mogelijk.

Door de ijverige bemoeijing van den Schoul O. en twee bedienden, zijn er nog plus minus 30 pikols tabak kunnen gered worden.

(*S. N. en A. Blad.*)

Wij vernemen dat in de vorige week een hevige brand gewoed heeft op het land Sawah-an, (Tanah Wangie), district Gondanglegie, afdeeling Malang. De brand zoude ontstaan zijn bij de smidse, alwaar men bezig was eene as te smeden. Eenige vonken van het gloeijende metaal staken eenen pagger aan, die in de nabijheid stond en die men spoedig omverhaalde; men waande zich van den brand meester, doch weldra zag men het dak van het huis rooken en door eenen fellen wind aangewakkerd, stond het huis aldra in lichtelaaije vlam, zoodat men met de krachtdadigste maatregelen niets heeft kunnen redden dan de voornaamste papieren en het geld. Menschenlevens zijn er niet te betreuren.

(*Pasoer. N. en Adv. Blad.*)

NEDERLAND.

Z. M. fregat *de Ruyter* is den 18 Julij voor Lissabon aangekomen. Ter reede komende werden de gebruikelijke saluutschoten gewisseld. Z. M. de koning van Portugal, stoomde des avonds den Taag op en af en wel twee malen langs gemeld fregat. Deze oorlogsbodem zal te Lissabon de komst afwachten van Z. K. H. den prins van Oranje, die daar wordt verwacht met Z. M. stoomcorvet *Groningen*.

— Het état-major van de schroefcorvet, aan boord waarvan zich bevind Z. K. H. de prins van Oranje, is aldus zamengesteld: comm. Wolterbeek, 1ste offic. Casembroot, luits. 2de kl. Bowier, van der Hegge Spies en Willinck, officier van gezondheid 1ste kl. Rautter, officier van gezondheid 2de kl. Losgert, officier van administratie v. d. Watering, officier-machinist Jullien.

— Den 4 Augustus stoomde van het Nieuwe Diep Z. M. fregat met stoomvermogen. *Adm. v. Wassenaar*, comt. jhr. de Vaynes van Brakell, bestemd naar de Middellandsche zee. Gezegd fregat zal eerst Plymouth aandoen, en daarna naar Lissabon stevenen, om vereenigd met het fregatschip *de Ruyter* en het stoomschip *Groningen*, de voorgenomen kruistogt in de Middellandsche zee te ondernemen.

— Naar wij vernemen heeft Zr. Ms. stoomschip *Gedeh*, thans uitgezeild naar Batavia, in last om Rio Janeiro aan te doen ten einde de aldaar in arrest zijnde soldaten en zeelieden, die zich in der tijd aan oproer op het barkschip *Elise Susanne*, kapt. J. Kuyt, hebben schuldig gemaakt, gevankelijk naar Batavia over te voeren.

Het état-major op dezen bodem bestaat, behalve uit den commandant kapitein luitenant B. H Staring, uit de heeren: H. P. Klerck, luit. 1ste kl., 1ste officier; A. N. L. Koops, luit. 1ste kl.; Jhr. W. F. van Spengler, J, E. Cornelissen, R. J. A. Bouricius en W. J. Scholten van Aschat, luit. 2de kl.; J. F. van Kervel, J. H. Haakman, E. B. Boun, A. C. Raven, H. J. van Broekhuizen, D. J. A. D. v. d. Steen, J. J. Braam, J. van Burg, W. van Oorschot en D. M. G. de Swart, adelborsten 1ste kl.; J. Feucht en C. H. A. Bunte, offic. van gezondh. 2de kl.; R. A. W. Jacobce, offic. van adm. 2de kl.; E. Eeg, scheepsklerk.

— Naar men verneemt is de kapt.-ter-zee, de heer B. G. Escher, thans inspecteur en adviseur voor het personeel en materieel der zeemagt, benoemd tot directeur en commandant van het marine etablissement te Hellevoetsluis, in de plaats van den heer F. W. Freudenberg, thans gepensioneerd.

— Het eiland Schokland, zal gesloopt worden. Dit is geen sprookje, maar eene daadzaak geworden. Reeds is men bezig de woningen te waardeeren, en even als van de vroeger bestaan hebbende Middenbuurt, zal men spoedig van dit eiland kunnen zeggen: dáár stonden woningen, dáár woonden menschen.

Velen zijn tegen de verhuizing, maar de meesten haken er naar, het ellendige bedelaarsoord te verlaten en zich op het vasteland te vestigen; men begrijpt, dat met de som van *f* 600 of meer, benevens een behoorlijk vaartuig en want, daar beter fortuin te maken is dan op het, zedelijk bedorven eiland.

Deze week zijn de huizen getaxeerd, men hoopt dat er weldra algemeen een einde aan het lijden zal komen.

— Jl. Zaturdag avond is te Vught nabij 's Hertogenbosch een felle brand ontstaan, bij den voerman en landbouwer A. Jongergouw. Binnen een uur tijds lagen 5 [illegible] koeijen, een paard, een hokkeling, een kalf en een varken werden eene prooi der vlammen. Van het huisraad werd niets gered en de binnen gehaalde oogst werd mede door de vlammen verteerd. De ongebouwde eigendommen waren tegen brandschade verzekerd. De schade wordt begroot op *f* 6000.

Terwijl de puinen te Vught nog rookende waren, ontstond er brand te Rosmalen bij den landbouwer A. van Kreij, een huis, stal, hout- en hooimijten, benevens de overige oogst, waren binnen een uur eene prooi der vlammen. Er was hier zulk een gebrek aan water, dat men hoofdzakelijk door zand het vuur moest meester worden.

— Den 25 Julij ontstond er brand in een schuur belendende aan het huis bewoond door J. Spijkers, te Goirie bij Tilburg. In een oogenblik stond dat huis in lichte laaije vlam, terwijl door den sterken wind het vuur zich zoo snel over de verder opstaande alle met riet of stroo gedekte huizen verspreidde, dat er aan geen blusschen te denken viel en binnen een uur tijds acht huizen, bestaande uit dertien woningen, totaal in de asch gelegd waren. Van het huisraad, en de aanwezige weefgetouwen of linnens, is betrekkelijk weinig geborgen kunnen worden. De schade wordt op *f* 6000 begroot.

— Te Purmerend heeft een man van 76 jaar zich met een meisje van 26 jaar in het huwelijk begeven, dus een verschil van eene halve eeuw.

— Eene gehuwde vrouw in de gemeente Havelte gevoelde zich, sedert eenigen tijd ongesteld en meende, dat ze — behekst was. Nadat de noodige voorbereidingen hadden plaats gehad, zou haar man haar in de vorige week naar den duivelbanner rijden, doch werd daarin gestoord doordien de vrouw onder weg beviel van een welgeschapen kind.

— Dezer dagen werd in de gemeente Gameren een zeldzaam feest gevierd. De familie van Kerkwijk herdacht dankbaar, dat sedert 200 jaren, onder verschillende landsregeringen, een afstammeling der familie, in de regte lijn, aan het hoofd van het plaatselijk bestuur had gestaan, zijnde de eerste aanstelling daartoe geteekend op 25 Julij 1657.

ENGELAND.

Londen, 8 Augt. De heer Vernon Smith heeft gisteren in het Lagerhuis aangekondigd, dat hij het budget van Indie zal voorstellen, zoodra de dringende zaken van het zittingjaar zullen afgehandeld zijn.

Sir Fitzroy Kelly heeft daarna op het bureau nedergelegd eene petitie van de koningin-moeder van Oude, in den geest als die, welke in het Hoogerhuis eergisteren werd afgewezen.

— De keizer en de keizerin der Franschen, vergezeld van de koningin en den prins gemaal, hebben gisteren Caresbrooke-Castle bezocht, Het plan om een uitstapje naar Aldershot te maken, is opgegeven en de hertog van Cambridge is gisteren van daar naar Osborne vertrokken, om den keizer zijne opwachting te maken.

Lord Palmerston en lord Clarendon zullen, naar men zegt, tot het vertrek des keizers te Osborne blijven.

— De *Times*, welk blad eenige dagen geleden een

heftig oordeel over Ledru Rollin geveld heeft, is thans van meening dat de bewijzen zijner schuld aan het complot tegen keizer Napoleon, gelijk die uit de acte van beschuldiging blijken, zeer zwak zijn en dat in Engeland er geen magistraatspersoon zoude zijn, die op zulke beschuldigingen een gevangene een half uur in bewaring zoude hebben gehouden.

Londen, 9 Augt. Volgens de *Observer* zal het par lement door de koningin in persoon den 22sten dezer gesloten worden. Het ministeriele diner, dat de sluiting voorafgaat, is, volgens bovengenoemd dagblad, op 15 dezer bepaald.

Londen, 20 Julij. De *Times* bevat eene bemoedigende beschouwing van den indischen staat van zaken, op grond dat de regeringstroepen, hoewel nog niet in Belhi, echter volgens de jongste berigten meester waren van den omtrek, dat Punjaub rustig was en het engelsche bewind zich had gehandhaafd in eigenlijk Bengalen, terwijl in de noordwestelijke provincien het zwaard boven het hoofd der muiters hing, verder dat de bevolking op de zijde van het gouvernement is en de Cipayers of inlandsche soldaten voor het grootste gedeelte gevlugt zijn, en niet de wapenen tegen de engelschen hebben opgevat. Doch de crisis bestaat in volle kracht zegt genoemd blad, zoodat de hulpbronnen van den staat en de bekwaamheden van het gouvernement zeer op de proef zullen gesteld worden. Ook zal er altijd eene aanzienlijke magt op de been moeten blijven, wat ook de uitslag der muiterij zij, en waarschijnlijk strekt het artikel om het publiek voor te bereiden tot de noodige opofferingen, en tegelijk de ongunstige vermoedens weg te nemen, die met opzigt tot de verwachte tijdingen bestaan, en die niet verminderen bij het uitblijven van berigten per buitengewone gelegenheid, die men te gemoet zag indien Delhi was genomen geworden. Welligt weet het gouvernement, dat die stad nog niet bemagtigd is. Zijn er geen nadere tijdingen, dan berust de redenering van den *Times* voor een groot gedeelte op gissingen, die zelfs aan twijfel onderhevig zijn, volgens brieven van andere zijden dan die welke de *Times* opgeeft. Het leger van inlanders of Cipayers is 200,000 man sterk, en de groote vraag zal zijn, of het bij de 30,000, die deserteerden of aan het muiten sloegen, gebleven is, en de overige 170,000 getrouw blijven of vertrouwen kunnen verdienen.

— Alvorens eene maand verstreken is, gelooft men, dat de onderzeesche telegraaf tusschen Amerika en Ierland zal gelegd zijn. De *Agamemnon* (het amerikaansche schip) heeft thans 1100 engelsche mijlen lengte van den kabel aan boord, zoodat er nog 150 aan boord moeten gebragt worden. Het engelsche schip neemt de andere helft. De opgerolde kabel ligt in ruim 200 kringen van 44 à 50 voeten diameter, en vormt een stapel van 11 voet hoog. Elke mijl lengte weegt een ton. De electrieke vloeistof schijnt niet belemmerd te worden door de wijze waarop de kabel is opgerold, en volgens berekening kunnen elken dag 14,400 woorden van Ierland naar Newfoundland worden overgeseind. Het verschil van tijd op elke 15 graden lengte ten westen van Londen is één uur, zoodat een berigt om 12 ure van daar naar New-York of Montreal, dat 74 graden west ligt, vijf uren vroeger of ten 7 ure des morgens aankomt. Naar New-Orleans, dat 90 graden west is, ontstaat een verschil van zes uren, en naar San Francisco, dat op 121 graden lengte ligt, een verschil van acht uren. Op die wijze voortgaande rondom de wereld, zou het verschil één dag beloopen. Er schijnen zwarigheden te bestaan tegen het eerst gevormde plan, om het leggen van den kabel van beide kusten te beginnen, en het voornemen bestaat nu, om op de iersche kust te beginnen en alsdan voort te gaan tot op de helft van den afstand, waar het tweede schip zijnen kabel zal aanhechten, om verder voort te gaan. De twee schepen zullen waarschijnlijk aanstaande week Cork kunnen verlaten, en indien het weder gunstig is, een begin maken met hunnen arbeid. De uitslag der opneming van de bedding der zee verschilt van de vroegere. Er bestaan hooge bergen en dientengevolge aanzienlijke dalen, waar over de kabel zal moeten loopen. Van de iersche kust helt de bodem van den atlantischen oceaan af tot op eene diepte van 830 vademen of 4890 voet. Alsdan ontmoet men plotseling een hoogere vlakte op 230 vademen, onder de oppervlakte der zee en 28 eng. mijlen (6 à 7 uur) lang. Nu volgt er op nieuw eene sterke helling tot op 520 vademen of 9000 voet diepte, die eindigt in een dal van verscheidene honderd engelsche mijlen lengte en 1750 vademen diep, met glooijingen van 100 à 200 vademen verschil. Verder is er weder een dal op het diepste gedeelte van den Oceaan, zijnde 2330 vademen diep, waarna de bodem rijst in de rigting van Newfoundland, tot op 150 mijlen van de kust, waar het van 50 vademen diepte heeft. De kabel zal door eene trompetvormige buis worden afgespannen op dertig voeten boven den top van den kringstapel en over raderen met groeven loopen, ten einde de zwaarte van den kabel in het water geene te sterke wrijving veroorzake. Ook is er voorzien in het geval, wanneer om de eene of andere reden het leggen gestaakt en de kabel afgesneden moet worden, door groote boeijen, met spiegels voorzien, uit te kunnen laten met eenige mijlen touw, terwijl eene kleine stoommachine aan boord zal worden gebezigd om de boeijen weder in te halen wanneer het leggen van den kabel kan worden hervat. Deze manoeuvre zal zeker eene der moeijelijkste zijn in de onderneming, indien ze niet vermeden kan worden. De batterijen, die moeten dienen om van boord te seinen, zijn van eene buitengewone kracht, en de zinkplaten met toebehooren wegen drie ton. Wanneer de kabel eenmaal gelegd is, dan veronderstelt men, te oordeelen naar den aard der bedding van den Atlantischen Oceaan, dat hij spoedig met zacht zand verdekt aldus beveiligd zal zijn.

De kosten van een berigt worden opgegeven als £st. 2,10 per twintig woorden. Het kapitaal der onderneming is £st. 250,000 in aandeelen van £st. 1000 ieder, die allen geplaatst zijn; er wordt bijgevoegd dat men met vertrouwen op 40 percent uitdeeling kan rekenen. (De notering van genoemde aandeelen was eergisteren £st. 80 à £st. 120 onder pari.)

FRANKRIJK.

Parijs, 19 Julij. Het ontbreekt niet aan beoordeelingen van den maatregel door de regering genomen om Béranger op staatskosten te doen begraven. Een der drukpersorganen (in België) beweert dat de schim van Béranger aan de regering zulk een schrik inboezemde, dat zij, om den angst te ontgaan, zich er aan blootstelde hem levend te begraven. Een ander blad (de *Indépend. belge*) verhaalt, dat eenige hoofden van industriële inrigtingen aan de regering kennis hadden gegeven van bijzonderheden hun van hunne werklieden ter oore gekomen, welke laatsten in een staat van spanning verkeerden als waren zij een der grootste dagen van 1848 te wachten. Zij gaven hunnen meesters den raad de medailles der jongste tentoonstellingen van hunne uithangborden weg te nemen, en voorts niets in het openbaar te laten dat het vermoeden zou kunnen wekken dat zij regeringsgezind waren, omdat de regering zou worden aangevallen.

Heden (Zondag) is een ontzettende menigte menschen naar het kerkhof Père-la-Chaise gestroomd, om het graf van Béranger te bezoeken. De policie was genoodzaakt krachtige maatregelen te nemen tot handhaving der openbare orde en veiligheid.

Er is sprake om van regeringswege een portret van Béranger te doen vervaardigen en het te plaatsen in het museum te Versailles; voorts om aan de Vendômestraat, waar de volksdichter is gestorven, den naam van Béranger straat te geven.

— Op het veld van Mars wordt thans aan een ontzaggelijk bouwwerk gearbeid, nl. eene vesting, die den Malakoff toren moet voorstellen, en den 15 Augustus, ter gelegenheid van den Napoleonsdag, aangevallen en verdedigd zal worden.

DUITSCHLAND.

Weenen, 18 Julij. In de overeenkomst, dezer dagen door de wurtembergsche regering met den pauselijken stoel gesloten tot regeling van den regtstoestand der katholieke kerk in Wurtemberg, is eene bepaling opgenomen, waarbij de regering zich heeft gewaarborgd tegen de invoering, buiten hare toestemming, van zekere middeleeuwsche straffen. Het cabinet van Stuttgart deed er wel aan, en dat de voorzorg niet overbodig was bewijst een geval, dat zich onlangs bij ons in het bisdom Linz heeft voorgedaan. Krachtens de tot dus verre in werking zijnde wet moeten de kinderen uit gemengde huwelijken, naar het geslacht waartoe zij behooren, in de godsdienst hunner ouders opgevoed worden; zoo b. v. volgen de zoons de godsdienst des vaders, en de dochters die der moeder. Sedert het concordaat van kracht werd, wordt door de katholieke geestelijkheid van elken belijder der evangelische leer, die met eene katholieke vrouw in het huwelijk wil treden, eene schriftelijke verklaring geëischt, houdende dat al de kinderen, uit hunnen echt te verwekken, in het r. k. geloof zullen worden opgevoed. Wordt deze verklaring geweigerd, dan moet de katholieke pastoor geen handelend persoon, maar slechts toeschouwer bij de trouwplegtigheid wezen. Dat overigens de pastoors en anderen in last hebben elk gemengd huwelijk, hetzij met of zonder bedoelde verklaring, door alle mogelijke middelen tegen te werken, spreekt van zelf. Niettegenstaande alle hinderpalen, die de geestelijkheid in zulke gevallen aan de partijen in den weg legt, en waarbij zij van een verbazingwekkende vindingrijkheid blijk geeft, kwam te Vels een huwelijk tusschen een protestantschen bruidegom en eene katholieke bruid tot stand, van welke, naar het schijnt, de verklaring niet werd verlangd, terwijl het niet blijkt dat de aanvrage daartoe is afgewezen. Eenigen tijd na de huwelijksvoltrekking zond de pastoor der parochie, vooraker niet zonder uitdrukkelijken last van hooger hand, aan de vrouw een brief, waarin als nog het overleggen van de verklaring werd verlangd, met bedreiging van de straffen der kerk wanneer aan die opeisching niet werd voldaan. Zij antwoordde, dat hare poging om haren man te bewegen af te zien van het hem bij de landswet toegekende regt, vruchteloos was geweest, en op eene herhaalde opeisching gaf zij bij herhaling hetzelfde antwoord. Daarna ontving de vrouw, die met haren man tot de meest gegoede en geachtste ingezetenen van Vels behoort, een brief van den deken van Hörphing, houdende aankondiging dat in de kerk te Hörphing, op een daartoe bepaalden dag, hare excommunicatie van den kansel zou worden afgelezen, dat zij daarbij moest tegenwoordig zijn en dus moest zorgen de godsdienstoefening op het vastgestelde uur bij te wonen. Zelfs kerkelijk gezinde lezers zullen geen steen op de diep gekrenkte vrouw werpen, wanneer zij vernemen dat zij aan die oproeping geen gevolg gaf. Nu geschiedde het ongeloofelijke. Het staatsgezag werd door de geestelijkheid ingeroepen, en openbare magt noodzaakte de arme vrouw in de kerk, in tegenwoordigheid van hare buren, vrienden en bekenden, de afkondiging van den tegen haar geslingerden kerkban aan te hooren. Zonder van andere overwegingen, die hier voor de hand liggen, te gewagen, meen ik echter deze enkele opmerking te moeten maken, dat het nl. met regt betwijfeld mag worden of dit de juiste wijze is, om de belangen der katholieke kerk en de liefde des volks voor de katholieke geestelijkheid te bevorderen.

Ingezonden Stukken.

Iets over Japan.

In de laatste jaren wordt er, zoo in Nederland als in Indië, veel gesproken over Japan, en waarlijk! het is een onderwerp, dat wel verdient besproken te worden. Een rijk van veertig millioenen zielen, dat zoo op eens blijken geeft van zich te willen hervormen, en gretig de handen uitstrekt naar ons Nederlanders, om de middelen te erlangen, die tot die hervorming leiden kunnen, voorzeker! dit mag een treffend verschijnsel in den tegenwoordigen tijd genoemd worden. Is die hervorming echter gemeend?

Het antwoord hierop gelieve de onbevooroordeelde lezer uit het volgende op te maken.

De Japansche grondwet, oud als de dijnastie zelve, is gebaseerd op het stelsel van afsondering. Eigenaardig vloeijen daarnit eene menigte verbodsbepalingen tegen over de vreemdelingen voort. Wij Nederlanders, die, ik weet niet om welke redenen, altoos in Japan zijn toegelaten, — wij hebben vroeger het lastige van die bepalingen ondervonden, en ook thans nog zijn ze niet geheel en al opgeheven. Wij willen hopen, dat zij echter langzamerhand verdwijnen zullen.

Maar die bepalingen worden niet toegepast, omdat de Japanners ons niet mogen lijden, eventueel omdat zij ons te veel wantrouwen.

Alleen om deze reden:

Zij die de grondwet opgemaakt en in werking hebben gebragt, hebben er niet aan gedacht, van er een artikel in te lasschen of bij te voegen, dat die wet bij voorkomende gelegenheden kan herzien en overeenkomstig den geest des tijds veranderd worden.

In de Westersche staatkunde is het gebruikelijk, dat eene wet naar omstandigheden uitgerekt of ingekrompen wordt.

In Japan is de wet onveranderlijk. Wie daaraan tornen wil, brengt de pijlers van het staatsgebouw aan het waggelen, en doet hetzelve alzoo ineenstorten.

Zullen nu de Japanners, — om populair te spreken — met hunne eigen drieguldens hunne glazen ingooijen? Voorzeker, neen!

Maar die wet kan toch zoo niet blijven, want het is een zondigen tegen het wereldstelsel. Algemeene verbroedering is het groote doel, waarna alle menschen streven moeten. Maar kunnen de Japanners dit zoo op eens? Een Fransch schrijver zegt:

»Il ne faut rien changer à une bonne legislation sous pretexte de la perfectionner, à moins que les principes ne l'exigent évidemment et l'on doit encore y procéder avec une extrême circonspection.

Ja, maar zegt een of ander lezer is die wetgeving waarlijk goed? Onbeschroomd antwoord ik daarop, Ja! Japan heeft 200 jaren lang inwendige vrede gehad. Het volk is er gelukkig. — Voedsel is er goedkoop. — Mogt het al gebeuren, dat de rijstoogst mislukt, dan wordt uit de keizerlijke pakhuizen aan een ieder tegen den gewonen prijs, zooveel rijst verstrekt als hij noodig heeft. *Armen krijgen die om niet.* Da weelde is er verboden, opdat men het noodzakelijke niet, aan het buitensporige zou opofferen, en daardoor tot gebrek kome. Gehoorzaamheid van den mindere tot den meerdere wordt er streng gehandhaafd, opdat *orde*, de ziel van alle inrigtingen zoo groote als kleine, in stand blijve. Het buiksnijden alleen heeft iets vreemds, en zonder dat te willen verdedigen — want dan zou ik den zelfmoord verdedigen en dat wil ik niet, dewijl zij, zoo als *Schiller* zegt, de eenigste misdaad is, waarover men geen berouw kan gevoelen, — heeft het buiksnijden, zeg ik, in de verte toch iets nuttigs.

Heeft een Japansch ambtenaar zijn pligt verzuimd, dan is hij tot het buiksnijden gedoemd. De vrees, tot dat uiterste te moeten komen, onderhoudt de pligtsbetrachting. Het gebeurt dan ook weinig, en in de laatste tijden, dat ik in Japan was, heb ik nooit gehoord dat zoo iets treurigs heeft plaats gegrepen. Het is zeer wel mogelijk, dat dit buiksnijden, niets meer dan een politiek schrikbeeld is.

Welnu! als men dit alles overweegt, komt men dan niet tot de slotsom, dat de Japansche regering maar zoo niet op eens de wet kan veranderen.

Nieuwerwetsche staatkundigen zullen mij toeroepen: Laat de keizer van Japan een *coup d'etat* doen.

Maar ik antwoord, de keizer van Japan is geen Napoleon, en daarom gaat dat niet.

Neen! naar mijne overtuiging, die ik echter bescheiden aan het oordeel van bekwamere menschen onderwerp, naar mijne overtuiging, is eene geheele hervorming in Japan nog niet denkbaar, en zal het daar even als in het rijk der natuur, trapsgewijze gaan moeten. Wij hebben reeds veel gewonnen.

Het met de deur in huis vallen van den Amerikaan, het bescheiden wachten van ons Nederlanders in de antichambre hebben — vooral wat het laatste in vergelijking van het minder beleefde van het eerste betreft — reeds zóóveel daargesteld, dat wij ten minste niet meer in zulk een staat van bannissement op Desima verkeeren als vroeger het geval was. Wij kunnen, in en om Nagasaki, rondwandelen, zooveel wij verkiezen. Wij worden niet meer ligchamelijk betast en onderzocht en wij mogen ook de vlekken Nakodade en Simoda bezoeken en bewonen.

De Japansche regering heeft dus den wil, het is waar, min of meer daartoe uitgelokt, maar toch ook, geleidelijk uit een vrijgeviger beginsel, — om voort te gaan.

Op het einde van dit of in het begin van het volgend jaar, komen hier op Batavia Japansche ambtenaren aan, het hoofd waarvan de heer Nagai, minister van marine met gevolg, om later Holland te bezoeken. Kort voor mijn vertrek uit Japan vernam ik van een tolk, dat de keizer daarenboven nog leerlingen naar Holland zal zenden, om daar minstens vijf jaren te verblijven, en alles in oogenschouw te nemen en aan te leeren, wat voor de hervorming in Japan nuttig kan zijn.

Zoodoende met de Westersche zeden en gewoonten nader bekend te worden, neemt dag aan dag toe.

Ik heb al aanvraag gehad, om rokken, jassen, hoeden, schoenen, enz.

Indien er eens een schip op avontuur naar Japan mogt gaan, dan kan het gerust van die kleedingstukken mede nemen, het komt er met glans af.

Kortom Japan begint te ontwaken. De wet, ofschoon in de hoofdzaak gehandhaafd, schijnt niet meer zoo streng in de bijzonderheden toegepast te worden.

Het is mij onbekend of aan het Hof van Jedo, eene wetsverandering gepleegd is; maar dat de Japansche Regering bij de dringende eischen des tijds, er om het zoo trivial uit te drukken, een loopje op heeft gevonden, geloof ik zeker.

Alles te samen nemende, geloof ik gemakkelijk te kunnen antwoorden op de vraag: *of de hervorming van Japan gemeend is?* Ja! zij is gemeend, maar zij kan niet op eens plaats hebben.

De Batavieren zijn niet op eens de Hollanders van de 16de eeuw en deze niet op eens die van de 19de eeuw geworden.

Japan zal ook zijn verschuldigden tol aan den wereldgenius moeten betalen; God geve zonder bloedvergieting want ik heb dat land en zijn volk lief. Later wij dan toch niet op eens te veel willen hebben, en het aan den tijd overlaten. De tijd toch wrocht alles en tegenwoordig spoedig genoeg, zoo als aan de laatste 25 jaren. De tijd is, zoals *Victor Hugo* zegt, de gang der Voorzienigheid.

Ik hoop later op Japan terug te komen, en alsdan eenige bescheiden betreffende het volk en het land te leveren.

P. [illegible], Dam.

Scheepsberigten.

GEPRAAIDE Schepen door het Ned. schip *Jan Schouten*, gezagvoerder *J. Coening Meyer*,

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen	Breedte	Lengte	Van	Naar
2	Engelsch	Elizabet Archez	32° 2' N.	18° 64' W.	Liverpool	Columbo
8	»	Spirit of the Times	19° 2' N.	26° 5' »	Glasgow.	Monto Video.
13	Nederlandsch	Commiss des Konings v. d. Heim.	12° 7' N.	24° 45' »	Batavia	Rotterdam.
16	»	Bato	5° 28' N.	21° 28' »	Dordtrecht.	Batavia.
18	»	Jan van Schaeffelaer.	3° 57' N.	17° 46' »	Rotterdam.	»
—	Engelsch	Gambia	3° 57' N.	17° 46' »	Missesipie	Melbourn.
20	Fansch	St Anne.	0° 33' N.	21° 42' »	Marseille.	Mauritius.
23	Amerika	3 onder schiedens W. No 2095	6° 38' Z	26° 11' »		
—	Zweedsch	Balder.	6° 38' Z	26° 11' »	Londen	Australië
25	Engelsch	Blinheim	11° 54' Z.	28° 9' »	»	Moriton-baij.
26	Nederlandsch	Ary Schoffer	14° 59' Z	28° 41' »	Amsterdam.	Batavia.
—	Engelsch	Admiraal Lyons	14° 59' Z	28° 41' »		
27	»	Abella	17° 22' Z.	28° 28' »		
29	Spaansch	Surra Nerarra.	19° 00' Z.	28° 48' »		
—	Engelsch	Clentanne	19° 00' Z.	28° 48' »	Londen.	Otago.
30	Nederlandsch	Stad Leyden	20° 17' Z.	29° 20' »	Amsterdam.	Melbourn.
2	»	Cheribon	25° 3' Z.	24° 21' »	Rotterdam.	Batavia.
12	»	Johanna Maria	38° 2' Z	0° 22' O,	Amsterdam.	Singapore.
22	»	Cornelia Henriette.	9° 21' Z.	105° 37' »	Cardiff.	»

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Sept.	24	Hollandsch	Vandel	B. Vietor	Cardiff	21 Mei	Hongkong.
»	25	H. B. M.	Gunboat Watchful	lt. J H. W. Whitshid	Plymouth	4 »	»
»	—	»	Fregat Furious	kapt C B. Osborn	Singapore	21 Sept.	
»	—	Nederlandsch	Anna Justina	J. C Siedenburg	Batavia.	24 »	Londen.
»	—	Fransch	Hippolyte Brabud	E Laine	Cardiff	6 Junij.	Singapore.
»	—	»	Alexandre Dolphine	Ravult	Swansea	25 Mei	»
»	26	Nederlandsch	Twee Gebroeders	J. J. Swart	Cardiff	16 »	»
»	—	»	Caroline	Vincent G de Bedt.	»	27 »	»
»	—	Engelsch	Queen of Ava	A Williamson	Sunderland	22 »	Hongkong.
»	—	Nederlandsch	Bernhard Hertog v Sax Weimar	P. H. Hasewinkel.	Cardiff	12 »	»
»	27	Engelsch	Ravent Orny	J O Bareth	Londen	12 Junij.	Singapore.
»	—	H B M	Gunboat Woodcook	luit Rollout	Engeland	4 Mei	Hongkong Rio Janeiro.
»	—	Engelsch	Norbudda	W Miller	Liverpool	6 »	Manilla.
»	28	Fransch	Guillaume Tell	Hamel	lek uit zee terug.		Batavia.
»	—	H. B M.	Gunboat Banterın	Beelferd Hem	K. d. G Hoop	15 Aug.	Hongkong.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van	Datum	Agenten.
Sept.	26	Nederlandsch	bark	Maria	van Wulven	Samarang	23 Sept	Maclaine Watson en co.
»	—	»	»	Jannette	Visser	Nederland	16 April.	B Kopersmit en co
»	—	»	»	Tegal	Göbel	Cardiff	26 Mei	de Weerdt Ruyl en co
»	—	»	»	Hermina Maria Elisabeth	Bonjer	Buenos Ayres	18 Julij.	B, Kopersmit en co.
»	—	Nederl Indisch	»	Kim Hapsoen	Kiwang	Banjermassing.	17 Sept.	D. N. Buijs en co.
»	27	» »	stooms	Langan Lamongan	T. Deighton	Samarang	28 »	Levert en co.
»	—	» »	»	Ambon	Hugenholtz	Soerabaya	23 »	W. Cores de Vries.
»	—	Nederlandsch	bark	Jacqueline en Elise	Sikkens	Amsterdam.	21 Mei.	Haeger en Schuurman.
»	—	Brem	»	Baltimore	Schute	Cardiff	26 »	C. Bahre en G. Kinder.
»	—	Nederlandsch	»	Bato	Broeksmit	Brouwershaven.	15 Junij.	v d. Burg Vriesendorp en co
»	—	Hamb	»	Elbe	H Muhlenroth	Liverpool	20 »	Tölken Voget en co.
»	—	Amerikaansch	schip	Kathaij	Stoddard	Sydney	8 Aug.	Paine Stricker en co
»	28	Nederl. Indisch	brik	Tartar	Tan Inguk	Pecalongan	24 Sept.	Gezagvoerder.
»	—	Amerikaansch.	schip	Southren Cross	Homes	San Francisco		Maclaine Watson en co.
»	29	Nederlandsch	bark	Jan Hendrik	H. de Jong	China		B Kopersmit en co.
»	—	Nederl Indisch	»	Jenoer	Said Alie	Soerabaya		D N. Buijs en co.
»	—	Amerikaansch	schip	Romance of the Seas		New-York.		Paine Stricker en co

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	27	Ned Ind.	brik	Henriette	H. Chevallier	Soerabaya.
»	—	Nederlandsch.	bark	Maria	E. N. Fi van Walven	Middelburg.
»	28	Ned Ind.	»	Naga Laut	Wentholt	Samarang.
»	—	Nederl	schip	Schouwen.	Kroll	Nederland.
»	—	»	bark	Bulgerstyn	J P Maas	Soerabaya.
»	—	»	»	Henricus Gerardus	Latjes	»
»	—	»	»	Derkina Titia	P. Esink.	»
»	—	»	schip	Geertruide Maria	C. Spiegelberg	Nederland.
»	29	»	bark	Beurs van Rotterdam	T Vos	Soerabaya.
»	—	»	»	Louize Kroonprinces van Zweden	J van der Linden	Nederland.
»	30	»	schip	Zeelandia	W. Blankert.	Soerabaya.
»	—	Pruis	»	Martin Friedrich	Peters.	Holland.
»	—	Ned Ind	stooms	Langan Lamongan	T Deighton.	Samarang.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.			Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch		bark	Commercie Compagnie	G. J Bruker qq		Haeger en Schuurman.
»		brik	Julie*	R. Brem.	Amsterdam	»
»		»	Jacqueline Elise	B Sikkens	Amsterdam	»
»		bark	Henriette Maria*	J Verbrugh		J. Cezard en co.
»		schoen	de Arend	Hus	Nederland	Dümmler en co.
»		bark	Willem de Zwyger	W L. van der Dins	Soerabaya	B. Kopersmit en co.
»		»	Aegida en Pauline	H. Veltman	»	»
»		»	Jan Pieterszoon Koen	J. Verloop.	Amsterdam	»
»		»	Jannette*	T. Visser.		»
»		»	Hermina Maria Elisabeth*	W. Bonjer	Samarang	»
»		schip	Burgermeester Hofman*	Dykema.	Rotterdam via Padang	van Ommeren, Eueb en co.
»		bark	Ryswyk	Hessels		»
»		»	Cheribon	W J. Coers		Lanlberg, Bezoet de Bie en co.
»		schip	Gerardus Jacobus	J J Kilian	Nederland	Büsing, Schröder en co.
»		»	Arij Schaeffer	J. G Kunst		B. van Leeuwen en co
»		4 mast schoen	Argo	A Weber	Rotterdam	Reijnst en Vinju.
»		bark	Cornelis Smit	Wedemaar	Nederland	Maclaine, Watson en co
»		»	Mercurius	Neptune	Patjitan	»
»		brik	Cesar	Brinkerink	Rotterdam	Paine, Stricker en co.
»		schip	Bato	W. F. Broeksmit		v d Burg, Vriesendorp & Co.
Nederl Indisch.		bark	Asad Dullah*	Samsoedin		D. N. Buys en co.
»	»	brik	Faidool Karim*	Said Moh	Soerab. en Banjermassing	»
»	»	brik	l'Esperance*	Intje Lanang	Soerabaya	»
»	»	»	So-ootdin*	Said Kassim	Samarang.	»
»	»	bark	Al Osmanie	Sech Behasoean		»
»	»	»	Tatas Banjermassing	Sarief Mohamed.		»
»	»	»	Futke Nazar	Sech bin Smeer		»
»	»	»	Fathol Mobark	Sech Said		»
»	»	»	Kim Tiang Hoat*	Goeij Bingkiat.		»
»	»	»	Kim Hapsoen*			»
»	»	»	Jenoer*	Said bin Alie		»
»	»	schoen	Sumatra*	Moh. Arsad		»
»	»	bark	Singapoera vroeger Johannes Marinus*	Said Oemar Satrie	Riouw	B. J. Jacobs.
»	»	brik	Marianna Antoinette*	Lebert	Samarang.	B Kopersmit en co.
»	»	bark	Justina*	Meyer	»	B Kopersmit en co.
Engelsch		schip	Lord Warriston*	W Zeck	China	Morgan Melbourn en co.
Fransch		schip	Jules Cezard*	Lesergeant	Nantes	J. Cezard en co.
Amerikaansch		»	Southern Cross*	Howes	America	Maclaine, Watson en co.
»		»	Kathaij*	Stoddard		Paine, Stricker en co.
Hamb		»	Elbe*	Muhlenroth		Tolken, Voget en co.
Brem.		bark	Baltimore*	J H Schutte	China	C Bahre en G. Kinder.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Sept.	18	Bal.	schoen Pinang.	Ong Kaij	Balie Bad.
»	19	Ned	bark Eersteling	C Koens	Batavia.
»	—	Eng.	brik Amelia Briellat	F Morris	»
»	—	Bal.	schoen Ardjoeno	Kwa Sam	Balie Bad
»	20	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Pasoeroean
»	—	N. I.	stooms Ambon.	Hugenholtz	Makassar.
»	—	Am.	schip Redgauntlet	J. Andrews	Batavia.
»	—	Ned	bark Eersteling	A P Armstrong	»
»	21	N I.	schoen. Maschoor	Sech Sidan	Banjermass

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	18	Eng.	schip Heroes of Alma	Th. Silk	China.
»	20	N. I.	bark Bacht Mastora	Said Alhabassij.	Pontianak.
»	21	Ned.	» Elisabeth en Antoinette	H. A. Besier	Nederland.
»	—	N. I.	» Banka.	G. Schuit	Banka.
»	22	Eng.	schip Janet Willis	B J Wood	Hongkong.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Hollandsch.	Koning Willem II	J. van Eyk Menkman.	Sydney	Fraser Eaton en co.
»	Sophia Koningin der Nederl	L. Klein	Nederland	»
»	Waterloo	D. Duinker	»	»
Fransch.	Jessore	Gachet	Frankrijk.	»
Nederl. Indisch	Fathool Joesoor	Sech Bausir	Batavia en Samanap	Gezagvoerder.
»	Ambon	F. A B. Hugenholtz.	» » Samarang.	W. Cores de Vries.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Sept.	17	N I.	bark Goan Sien	Go Tjion Soe	Riouw
»	18	»	» Joedool Karim	Abdul Rasat	Pontianak.
»	19	Ned	schip Adm v Kinsbergen	Bouman	Batavia.
»	20	»	bark Generaal Michiels	P. G. Visser	»
»	21	N. I.	» Asultanie	Said Asegaf	Sumbawa.
»	—	»	schoen Fatahool Berkat	Mohamat	Pegatan.
»	22	»	stooms. Langen Lamongan	Th. Deigthon	Batavia.
»	—	»	bark Kas Balgair	Sard Alatas	»

Vertrokken schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	17	N. I.	bark El Ijeser	Said Aboe Bakar.	Tegal.
»	18	»	» Fathool Moebark	Kasan	Banjermass.
»	20	Hamb.	brik Christian	Binder	Soerabaija.
»	—	N. I.	bark Goansien	Go Tjion Soe.	»
»	21	Ned.	» Jan Pieterzoon Koen	Verloop	Batavia.
»	—	N. I.	» Columbus Almansoor.	Said Jalil	Singapore.
»	—	Deens.	brik John	J Looft	Cowes
»	22	Ned.	bark Maria	van Wulven	Nederland.
»	—	N. I	schoen. Aost Goan	Jo Kong Ijang.	Jawana.
»	24	»	bark Asultanie.	Said Segaf.	Balie.

In lading liggende schepen te Samarang,

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	schoen.	Hap Eng	Tan Kie	Riouw.	Gezagvoerder.
Nederlandsch.	bark	Vijf Vrienden.	C. Johan	Nederland	v. Maanen en co.
»	»	Alblasserdam	P. G Poth	»	Mac Neill en co.
Nederl Indisch	schoen.	Mastora	Mohamat Amin	Riouw	Gezagvoerder
Nederlandsch.	schoen	Julia	A. van der Kolff.	Nederland	Dorrepaal en co.
»	schip	Admiraal van Kinsbergen	F. J. J. Bouman	»	»
Nederl. Indisch	bark	Djoedool Karim	Abdul Rassath		Gezagvoerder.
Nederlandsch.	»	Generaal Michiels	P. G Visser		Dorrepaal en co.
Nederl. Indisch	schoen	Fatahool Berkat	Macmopi		Gezagvoerder.
» »	bark	Jacob Cats thans hernaamd Djedool Waddat	Said Atas		»

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA,

van den 21 tot en met den 26 September 1857.

Met de N I. bark *Justina*, kapt. *Meijer*, de heer *Scherf*, van *Padang*

Met het N. I. schip *Fathool Moebarak*, kapt. *Sech Said Asegaf*, de heer *Damcourt*, van *Padang*.

Met het Ned. schip *President Plate*, kapt. *Hansen*, met *Z. M. troepen*, van *Rotterdam*

Met het Ned schip *Arij Schaeffer*, kapt *Kunst*, de heer *A Wolff*, en mejufvr *Schlupmann en dochter*, van *Amsterdam*.

Met de Ned. bark *Jan Pieterszoon Koen*, kapt. *Verloop*, de heer *Boudriot*, van *Samarang*.

Met de Ned bark *Maria*, kapt *van Wulven*. de heer *Mazirel* en *fam*, van *Samarang*

Met de N I. bark *Hapsoen*, kapt. *Kiwang*, met 5 *chinezen*, en 2 *maleijers*, van *Banjermassing*

Met het N I stooms *Langan Lamongan*, kapt. *Deighton*, de heer en mevr *de Dieu Stierling* en *fam*, *Olhoff*, *Orhlij*, 2 *officieren*, 9 *matrozen*, *Z M troepen* en *bannelingen* van *Samarang* — de heer en mevr *Schluter*, *Quarles van Ufford*, Jhr *Nora*, *Siccama*, *Kriegersbergh Altina*, en *Z. M. troepen*, van *Cheribon*

Met het N. I stooms *Ambon*, kapt *Hugenholtz*, de heeren *Leonard* en *echtg.*. *Riems*, *Harmsen*, *Prijce*, mevr *van Wijnen* en *fam*, *Broekman* en *kind*, mejufr. *Noesh* en *Hoogeveen*, offic van gez. *Slegt* en *bannelingen*, van *Soerabaya*.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA.

van den 25 tot en met den 29 September 1857.

Met het N I stooms *Banda*, kapt *A G. Basch*, met *Z. M. troepen*, naar *Singapore*.

Met het N. I. stooms. *Palembang*, kapt. *H. J. Roseboom*, met *Z. M troepen*, naar *Padang*

Met de N. I brik *Henriette*, kapt. *H. Chevallier*, de heeren *J. A. Stewart*, *F. Berretti* en 3 *kinderen*, naar *Soerabaya*.

Met het N. I stooms *Langan Lamongan*, kapt *Deighton*, mevr. *Keiwich*, *Olijve Loubriat*, de heeren *P J Serlé*, *Altina* en *Quarles van Ufford*, 2 *arabieren*, *Z M. troepen* en *bannelingen*, naar *Samarang via Cheribon*.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 13 tot en met den 19 September 1857.

AANVOER.

Van Bandjermassing per ned. ind. bark *Arief* *Bandjermassing*, gez. Moh. Arief.

2 kn. nasigaren. 1 do. sarongs. $2^{50}/_{100}$ pic. benzoin. 20 do. peper. $2^{1}/_{2}$ corg. doeken. *f* 1454 ps. sp. matten. *Gezagvoerder.*

Van Bandjermassing en Sambas per ned. bark *l'Esperance*, gez. Intje Sanang.

10000 ps. kadj. matten. *Gezagvoerder.*

Van de Cocos Eilanden per ned. schoener *Harriet*, gez. Meli. agt. Adam en co.

66 vn. klapper olie. 200000 ps. klappers. *Agenten.*

Van Nederland per ned. schip *Gerardus Jacobus*, gez. Kilian. agt. Busing Schröder en co.

$297^{48}/_{100}$ tonn. steenkolen. 2000 keld. genever. 200 va boter. 50 vn. vleesch. 8 fust. wijn. *Agenten.*

200 hammen. 95 vs. boter 15 ps. vleesch. 4 kn. manufact. 2 pakken zeildoek. *Gezagvoerder.*

Van Soerabaya per ned. ind. bark *So-ootdin*, gez. Said achmat bin Kassim.

8000 ps. mal. matten. van Banjerm. 2100 boss. rotting. van Soerab. *Gezagvoerder.*

Van Samarang per ned. ind. stooms: *Langan Lamongan*, gez. T. Deighton agt. Levert en co.

$21^{78}/_{100}$ pic. masoei. *Desperoux*.
6 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van Pecalongan per ned. ind. bark *Dattoesa*, gez. Tjie Keliang

$169^{50}/_{100}$ pic. tabak. 165 ps. buffelhuiden. 2 ks. kleedjes. 164 pic. en 1 kt. olie $3^{1}/_{2}$ cod. kleedjes. *Oeij Liangseng*.
$1305^{03}/_{100}$ pic. suiker. *van Ommeren Rueb en co.*
$1514^{60}/_{100}$ pic. suiker. *Kopersmit en co.*

Van Cheribon per ned. schip *Geertruida en Maria*, gez. Spiegelberg agt. de Weerdt Ruyl en co.

Lading voor Nederland.

150 picols rotting. 550 do. tin. 5189 do. koffij. 9061/100 suiker. *N. H. M.*

Van Singapore per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Lewis. agt. Maclaine Watson en co.

36 kn. specie. *Bahre en Kinder.*
51 kn. specie. 1 do. sigaren. *Moormann en co.*
106 coll. chin. goederen. *Lim Hoa.*
10 kn. manufact enz. *Said Hadot.*
1 kt. manufact. *Said Segof.*
1 kt. chin. goederen. *Tjiong Tjinseng.*
6 zakk. zaden. 32 kn. zeep. *Jookim.*
14 kn. diversen. *Said Basandit.*
30 kn. opium. *N. H. M.*
1 kt. koopmanschapp. *Metzendorff Wilmans en co.*
2 kn. specie. *Gaspers en co.*
11 coll. manufact. *Said Aloewie Satrie.*

Van Singapore per Eng. bark *Omagh*, gez. Davidson. agt. Metzendorff Wilmans en co.

11582 planken. 62 zakk. koffij. 894 do. suiker. 503 kn. sago. 65 do. zw. peper. 100 do. witte do. 10 do. sigaren. 10 zakk. kruidnagelen. 3 kn. notenmuskaat. *Lading voor Adelaide.*

Van Singapore per ned. ind. bark *Al Osmanie*, gez. Sech Said bin Salim Bahasoan.

9000 planken. 247 balken. *Gezagvoerder.*
21 zakk. medicijnen. 1 do. benzoin. *Said Moh. Bamasmoes.*
14 zakk. medicijnen. *Said Abd. Bafagie.*

Van Padang per ned. ind. bark *Faroesie*, gez. Said Abdulla bin Alie Bafagie.

2 kn. slendangs. 1 do. chitzen. ....
11 pic. was. *Said Awas Satrie.*
6/100 pic. was. 7/100 do. ivoor. 2/100 do. nagelen. 28/100 do. notenmuskaat. 13/100 do. foelie. 17/100 do. benzoin. 7/100 gardamong. *Abdul Kasem.*
1151/100 pic. rotting. *Said Moh. Aijdiet.*

Van Singkawang en Pontianak per ned. ind. stoomb. *Bando*, gez. Bosch. agt. Cores de Vries.

33 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
1 kt. diversen. *Mevr. Weitsel.*
3 kn. diversen. *Leen.*
1 kt. ...... *Lange en co.*
1 kt. ...... *Brandon.*

Van Billiton per ned. ind. bark *Cheeftain*, gez. Salee. agt. Reijnst en Vinju.

822/100 pic. tin. *Agenten.*
1500 ps. kadj. matten. 103 do. balken. *Gezagvoerder.*

Van Australie per Eng. schip *Elisabeth Thompson*, gez. Bell. agt. Hunter Houghton en co.

1 partij steenkolen. ....

Van Soerabaija per Pruiss. schip *Marten Frederick*, gez. Peters. agt. Kopersmit en co.

50 pic. rotting. 3172 do. suiker. *de Weerdt Ruyl en co.*
1578/100 pic. curcema. 503/100 do. koffij. 2 do. tabak. 436 ps. buffelhuiden. *Ruyl Cramer en co.*

Van Pecalongan per ned. bark *Schouwen*, gez. Kroll. agt. Maclaine Watson en co.

450 pic. tin. *N. H. M.*
44 pic. sapanhout. *Maclaine Watson en co.*
1818 ℔ indigo. *McNeill. en co.*
126 pic. rotting. 1963/ ℔ cochenille. 1676/100 pic. koffij. 2998/100 en 5400/ do. suiker. *N. H. M.*

Van Samarang per ned. ind. schip *Naga Laut*, gez. Wentholt, agt. Kopersmit en co.

590 ps. balken. *Agenten.*

Van Bandjermassing per ned. ind. schip *Tatas Bandjermassing*, gez. Sarief Mohamad.

19 kn. wijn. *van der Meulen en co.*
11950 bn. rotting. 51100 ps. mal. matten. 10200 ps. kadj. matten. 200 do. planken. *Sarief Abdulla.*
36100 ps. mal matten. *Alie.*
1200 ps. kadj. matten. *Gezagvoerder.*
160 tonn. steenkolen. *Gouvernement.*

Van Banca per ned. schip *Derkina Titia*, gez. Esink, agt. Moormann en co.

520 blokken. tin. *Gouvernement.*

Van Pontianak per ned. ind. schip *Falke Nasser*, gez. Sech Alie bin Hasan bin Ameer.

20666 bn. rotting. *Datum.*

Van Manilla per Am. schip *Jacob Bell*, gez. Behm. agt. Paine Stricker en co.

400 kassen. chin. goederen. 5400 bn. hennep. *Lading voor Amerika.*

UITVOER.

Naar Soerabaija per ned. bark *Serius*, gez. Mulder. agt. Kopersmit en co.

300 pic. tin. 199/1000 do. thee. 50 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland per ned. bark *Herman*, gez. van Velthoven. agt. Dümmler en co.

1250 pic. rotting. 500 do. tin. 356 do. kaneel. 6405 do. koffij. 4420 do. suiker. *N. H. M.*

Naar Samarang per ned. ind. bark *Djadoel Wadeel*, gez. Said Moh. bin Hoesin Atas.

50 ps. hammen. *Cassalette en co.*
2 kn. cotonetten. 7 do. kramerijen. 1 do. modewaren. *Moormann en co.*
1 kt. jaconets. 4 do. kousen. 2 do. glaswerk. 2 do. wasdoek. 2 do. ijzerwerk. 1 do. kantoor behoeften. 1 do. sarongs. uit entrep. *Tolken Voget en co.*
2 kn. slendangs. *Moormann en co.*
4 kn. manufact. uit entrep. *Tolken Voget en co.*
18 md. aardewerk. 30 bn. drilles. *Paterson Syme en co.*
2 bn. manufact. uit entrep. *Tolken Voget en co.*
1 kt. ongebl. katoen. 1 do. drills. 2 do. ijzerwerk. 1 do. laken. 2 do. modewaren. 1 do. leder. 2 do. glaswerk. 1 do. kramerijen. 10 do. gedr. katoen. *Pandel en Stiehus.*
30 coll. ijzerwerk. 1 kt. kanten. 2 do. knoopen. 4 do. indiennes. 2 do. gelakt leder. *Tolken Voget en co.*
7 kn. ongebl. katoen. *Said Aloewie Satrie*
1 kt. diversen. *Said Hoesin bin Segof*
6 kn. cambrics. 2 do. rood katoen. 1 do. wit do. 1 do. slendangs. *Lim Seng.*
2192 ps. zw. hout. *Moormann en co.*
75 pic. nagelen. 8 bn. everlast. 200 ks. zeep. 7 do. rood katoen. *Gouw Kiankien.*
116 krandj. aardewerk. 6 kn. knoopen. 2 do. nankings. 1 do. damast. 3 do. drills. 76 coll. kramerijen. 10 kn. parapluien. 35 do. ijzerwerk. 23 do. glaswerk. 4 do. kanten. 3 do. accordions. *Tolken Voget en co.*

Naar Japan per ned. schoener *Henriette en Cornelia*, gez. van Zameren. agt. Hauge en Schuurman.

150 ℔ brood. 25 do. loodwit. 11 pic. do. 2 vn. vleesch. 2 do. spek. 4 do. boter. 1 ankers azijn. 1/3 do. augurken. 2 kt. wijn. 2 vn. boonen en erwten. 58 kazen. 1 kluwe kabelgaren. 20 pic. koffij. 10 do. zw. peper. 200 do. suiker. 1 kt. messen. 27 do. chitzen. 35 do. likeuren. 2 do. bitter. 2 do. punch. 2 vn. coralen. 2 bn. laken. 3 kn. cotonetten. 2 do. hoorn. 4 do. boeken. 1 do. prin- tenniers. 1 do. zakdoeken. 87 do. champagne. 25 keld. genever. 2 kn. kaijoe poetie olie. 100 keld. arak. 10 kn. man. sigaren. 3 vn. jagt. kruid. 15 kn. glaswerk. 2 bn. basi. 5 kn. koperdraad. 1 do. kantoor. lampen. 1 do. stolpen. 1 do. kramerijen. 1 weegschaal en toebeh. 28 kn. manufact. 600 pic. sapanhout. 3 do. klokken. 3 do. orgels. 1 do. valsche goudwerken. 1 do. glazen. 20 vn. bier. 10 do. gedr. katoen. 1 do. koperen ringen. 2 do. cristalwerk. 12 do. stopflesschen. 61 do. zeep. 50 do. slaolie. 1 do. timmergereedschapp. 4 do. medicijnen. 2 do. jagt. geweren. 9 do. glas en porceleinwerk. 2 bn. kurken. 1 kt. sabels. 1 do. knoopen. 1 do. percussions. 5 bn. drills. 1 kt. messen en scharen. 1 do flanel. 1 do. wagentjes. 1 do. bukken. 1 do. wol en lederwerk. 1 do. bascule en gewigten. 1 do. kwik. 1 bl. molt. dekens. 2 ks. hagel. 1 do. ijzerwerk. 2 do. siropen. 2 coll. lampen en glaswerk. 1 do. jagt. gereedschapp. 40 do. vensterglas. 2 brand kast. 1 krandj. aardewerk. 8 globes. 7 kn. porcelein. 30 do. gedr. vruchten. 1 do. woll. dekens. 1 do. leder en ijzerwerk. 25 do. rhijnwijn. 50 pakk. zeep. 6 kn. provisien. 5 coll. aardewerk. 11 do. ledige flesschen. 4 do. schilderijen. uit entrep. *Agenten.*
1 kt. woll. goederen. 1 do. kat. do. 4 do. kramerijen. 1 do. jagt. geweren. 1 do. parfumerien. 1 do. eau de cologne. 1 bl. zeildoek. 1 kt. katoen. 1 bl. dekens. 3 kn. champagne. 1 do. sabels. 1 do. medicijnen. uit entrep. *Gezagvoerder.*
3 do. manufact. 4 do. kruid. uit entrep. *Agenten.*
2 keld. genever. 4 ks. cognac. 1 vt. bier. 3 md. do. uit entrep. *van der Meulen en co.*
237 pic. sapanhout. 364 do. rotting. 10 kn. sherrij cordial. 1 do. sextant. uit entrep. *Agenten.*

Naar Soerabaija per ned. ind. bark *Carolina*, gez. Kruijmel.

100 vn. meel. 156 stav. ijzer. 16 boss. do. 477 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
500 keld. genever. uit entrep. *Reynst en Vinju.*
1 kt. jap. goederen. 2 do. tuigen. 1 do. wijn. *Metzendorff Wilmans en co.*
1278 vloersteenen. 1 kt. kramerijen. 3 do. modewaren. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
16 kn. manufact. uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
20 kn. kramerijen enz. 25 do. champagne. *Gumprich en Straus.*
2 kn. lampen. 4 do. glaswerk. 6 do. wijn. 6 do. gedisteleerd. uit entrep. *Cassalette en co.*
1 kt. borduurwol. 1 do. modewaren. 1 do. ijzerwaren. *Gumprich en Straus.*
4 kn. batik goederen. 1 do. monsters. *B. van Leeuwen en co.*
14 kn. manufact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
10 kn. provisien. *Gumprich en Straus.*
1 kt. glaswerk. *Dümmler en co.*
5 krandj. aardewerk. *Busing Schröder en co.*
100 pic. ijzer. *Se h bin Osman.*
1 kt. hoeden. *Gumprich en Straus.*
100 pic. sago basten. *Tan Engbo.*
1 kt. slendangs. 13 do. cognac. *Coulster.*
2 vn. ijzerdraad. *Dümmler en co.*
200 keld. genever. uit entrep. *Jacometti en co.*
165 stav. ijzer. *Martin Dyce en co.*
4 kn. batik goederen. 1 do. laken. 52 do. kramerijen. 2 wagens. 1 kt. portretten. 3 do. kleinigheden. *B. van Leeuwen en co.*
1 kt. snuif en pleetwerk. 1 do. schilderijen en do. 2 do. modewaren. *Landberg Bezoet de Hie en co.*
1 wagen. *Coulster.*
20 doz. messen. 1 do. zagen. 2 ps. tafellakens. 3 alcatieven. 1 wagen. *D. N. Buys en co.*
1 kt. galanterien. 3 coll. meubelen. 1 kt. spiegels. *Gebr. Roselje en co.*
1 kt. speelgoed. *Bond.*
65 kn. brandy. 10 vn. azijn. 2 kn. glaswerk. 1 coll. beddegoed. *Adam en co.*
1 kt. modewaren. 10 do. jostocks. 13 do. wijn. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. diversen. 1 do. kinderspeelgoed. *Tjoa Tauw.*
8 kn. garen. 1 do. mousselines. 350 pic. ijzer. *Martin Dyce en co.*
4 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Naar Nederland via Cheribon per ned. bark *Cortgene*, gez. Dunlop agt. Reijnst en Vinju,

2000 pic. koffij. 500 do. tin. 160 do. rotting. *N. H. M.* voor Cheribon.

15000 ps. goenizakken. 1500 do. guano. 2 vn. koolteer. *N. H. M.*
2 ks. roode wijn. 1 ks. bier. 1 md. min. water. 1 doz. madera. 1 do. cognac. 4 do. azijn. 1 bl. crackers. 500 ps. man. sigaren. *de Vlugt.*
10/m. man. sigaren. *John Pryce en co.*
24 coll. machinerien. 2500 ps. vuurvaste steenen. *Paine Stricker en co.*
8 coll. machinerien. *D. N. Buys en co.*

Naar Nederland via Cheribon per ned. bark *Jacoba en Cornelia*, gez. Roosebnom agt. Cezard en co.

150 pic. rotting. 350 do. tin. *N. H. M.* voor Cheribon.

6 kn. provisien. 2 vs. azijn. 1 kt. diversen. *Cassalette en co.*
2 balans. 7 1/3 fl. madera. *Haager en Schuurman.*
15. kn. meubelen. 3 koff. kleederen. 4 kn. provisien. 2 hammen. 2 ps. vleesch. 1 vt. guano. *Agenten.*
14 vs. spijkers. *Landberg Bezoet de Hie en co.*
5 ks. gouv. goederen. 1 do. 1 stav. ijzerwerk. *Gouvernement.*

Naar China per Am. bark *Hijdia*, gez. Parker agt. Pitcairn Sijme en co.

5625 pic. rijst. *Koe Kengtjay.*
6104 pic. rijst. *Tjia Kekbie.*
100 pic. rottings. *Agenten.*

Naar China per Am. bark *Endeavour*, gez. Doane. agt. Paine Stricker en co.

20800 pic. rijst. 157 pic. rotting. *Adam en co.*

Naar Nantes per Fr. schip *Marie Gabrille*, gez. Nicolas agt. Cezard en co.

80 pic. rotting. 6672 do. suiker. 830 do. koffij. *Agenten.*

Naar Samarang per ned. ind. schip *Syrin*, gez. Steendom agt Maclaine, Watson en co.

18 kn. koopmanschappen. 10/m man. sigaren. 8 ks. cognac. 10 vn. meel. 1 do. hagel. 10 do. azijn. 15 ps. hammen. 4 kn. bier. 5 md. min. water. *Tan Tanlo.*
50 ks. bier. 50 keld. genever uit entrep. 1898/100 pic. jap. koper. *Agenten.*

Naar Macao per Eng. schip *Anna Mc. Lean*, gez. Mc. Gaw agt. Metzendorff, Wilmans en co.

150 pic. rotting. 756 do. rijst. *Agenten.*
540 pic. rijst. *Lie Goetjie.*
3356 pic. rijst. *Lim Seng.*
2106 pic. rijst. *Lie Pektat.*

Naar Nantes via Samarang per Fr. schip *Grandeville*, gez. Hocser agt. Moormann en co.

100 ps. koehuiden. 200 do. buffelhuiden. 50 pic. buffelhoorns. 47 do. gom dammer. 100 do. zw. peper. 38 do. gomelastiek. (208/100 do. paarl. schelpen uit entrep) 100 ks. jap. was. *Agenten.*

Naar Nederland per ned. schip *Paulina Constance Eleonora*, gez. de Weerd agt. Jacometti en co.

200 pic. tin. 3998 do. koffij. 40 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Samarang per ned. ind. schip *Sara Eleonora*, gez. Schuijmer. agt. Bahre en Kinder.

1 cassette. 1 kt. wijn. *Cezard en co.*
1 kt. provisien en kramerijen. *van Ommeren, Rueb en co.*
7 kn. manufact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
3 kn. porcelein. uit entrep. *Pietermaat.*
17 ps. machinerien. uit entrep. *Andreas en co.*
500 keld. genever. uit entrep. *Reynst en Vinju.*
2 kn. kousen. 1 do. jaconets. *Engelhard en co.*
60 ks. gember. 75 vs. loodwit. *Pereira.*
12 ks. kaarsen. 4 do. keukengereedschapp. 3 do. glazen. 5 vn. wijn. 5 ks. madera. 5 do. portwijn. 4 do. provisien. *Cassalette en co.*
4 md. bier. 10 kn. provisien en dranken. 1 vt. guano. 21 coll. bagage. 1 wagen. *Cezard en co.*
5 vs. hagel. *van Riet en ter Gouw.*
4 kasten. 4 ps. meubelen, *Loust.*
40 kn. bier. *Joseph.*
1 kt. parfumerien. *Cassalette en co.*
172 pic. dadels. *Andreas en co.*
2 kn. linnen. 1 do. tafelkleeden. 5 do. knoopen. 21 do. ijzerwerk. 2 do. lampen. 1000 do. zeep. 33 do. kramerijen. 1 do. wagen. sement. 4 do. jaconets. 10 do. parapluien. 3 do. parasols. 5 papieren. 1 do. wit katoen. 100 vs. kruid. *Agenten.*
5/m. man. sigaren. 1 kt. diversen. *Gezagvoerder.*
99 coll. gouv. goederen. 15 vn. koolteer. *Gouvernement.*

Aan en Uitvoer te Samarang van den 3 tot en met den 17 Sept. 1857.

AANVOER

Van Bandjermassing per ned. ind. bark *Said Mashoer*, Hadjie Achmat.

20,670 boss. bindrotting. 9500 ps. maloekoe matten. 194 pic. gutta percha. 1 do. zw. vogelnestjes. *Order.*

UITVOER

Naar Nederland per ned. bark *Herman*, gez. M. van Velthoven.

50 pic. bindrotting. 4420 do. suiker en 6405 do. koffij. *N. H. M.*

Naar Amsterdam over Padang per ned. bark *Jacoba en Christine*, gez. J. C. Berk.

1689 ℔ indigo. 3 pic. koffij. 139 do. tamarinde. 24 do. kassia en 10 do. rijst. *C. Damnits en co.*
2 kn. manufacturen katoenen en modewaren. *Dorrepaal en co.*
4 kn. glas en aardewerk. 1 do. kommetjes. 1 do. tricots. 1 do. speelgoed en 400 md. jav. tabak. *J. Bijmans.*
45 kn. milit. goederen. *Havenmeester.*

Aan en Uitvoer te Soerabaija van den 4 tot en met den 15 Sept. 1857.

AANVOER.

Van Samarang per ned. ind. bark *Banka*, gez. G. Schuit.

180 vs. boter. *Gebr. Kooken.*
3 kn. jaconet, *Ruyl Cramer en co.*
17 kn. schilderijen. en 1 kt. bat. doeken. *van Eck en co.*

Van Riouw en Singapore per ned. ind. bark *Boksing*, gez. Ho Soenting.

537/100 pic. gambier. 10 zakk. salpeter. 30 ps. staal. *Gezagvoerder.*

Van Banjermassing per ned. ind. bark *Al Rachmanie*, gez. Hadjie Mohamat Sadik.

1649 boss. rotting 19000 ps. kadj. matten. *Djamaludin.*

Van Banjermassing per ned. ind. bark *Bisget Hait*, gez. Sech Hassan bin Osman.

4422 boss. rotting 4000 pic. kadj. matten. 350 do. lanang planken. 31836 do. mal. matten. *Gezagvoerder.*

Van Pontianak per ned. ind. bark *Bacht Mastora*. gez. Said Machmoot.

35000 pic. klappers. 2500 pic. planken. *Gezagvoerder.*

UITVOER.

Naar Manilla per ned. ind. bark *[illegible]*, gez. J. J. Ibane.

101/100 ps. rotting. en 16,900 ps. 600 st. kadj. matten. *Mc. Millan Marten en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Tweeling Zusters*, gez. W. P. Curtis.

4200 pic. suiker. 1120 do. koffij. 75 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Manilla per Eng. schip *Swarthmore*, gez. Thomas Lidbetten.

20502 pic. rijst. 140/100 do. rotting. *Fraser, Eaton en co.*
2 vn. boter. *Ledeboer en co.*

Naar Samanap per ned. ind. bark *Elmashoor*, gez. Sech awab Bahanan.

28 kn. lijnwaden en kleinigheden. *Sech Salim Bahasydje.*

Naar Passaroean en Batavia per ned. schip *Jacoba Helena*, gez. L. Wilbelmi.

120 pic. rotting. 30 pic. sapanhout. 252 schuitj. tin. 250 pic. 15 kn. vruchten op water. 5000 pic. kop en karbouw huiden. *Schimmelpenninck en co.*
108 vn. arak. *Fraser Eaton en co.*
60 legg. arak. *Kruer van Oosen en co.*

Naar Balie per ned. bark *Fatahoel Rachman*, gez. Sech. Ibrahim.

2 kn. parapluien. *Mc. Millan Marten en co.*
7 kn. gedr. katoen. 4 do. rood do. *[illegible]*
12 kn. lijnwaden. *Fraser Eaton en co.*
11 kn. lijnwaden. *Mc. Millan Marten en co.*
7 1/2 pic. suiker. 1 do. koperwerk. 3000 st. ledige stroo sakken. 2 pic. kandij suiker. 1 bn. laken. 4 kn. lijnwaden en kleinigheden. div. *Arabieren.*

Naar Singapore per de Arab. bark *Segof*, gez. Sech Abdul Billachmar.

f 2276 ps. sp. matten. 28 goud tientjes. div. *Arabieren.*

Naar Nederland via Batavia per ned. schip *Marten Frederick*, gez. Peters.

1578/100 pic. curcema. 436 st. buffelhuiden. 503/100 pic. koffij. 2 do. tabak. *Ruyl Cramer en co.*

Naar China en Manilla per Eng. schip *Galgrain*, gez. D. Scott.

11,527/100 pic. rijst. 210/100 do. rotting. *Fraser Eaton en co.*

Naar Nederland via Panaroekan per ned. schip *Drie Gezusters*, gez. C. G. Fischer.

1501/100 pic. suiker. 60 do. rotting. 20,000 st. goenie zakken en pakk. do. garen. *N. H. M.*

Naar Macassar per ned. ind. bark *Jeanette Maria*, gez. S. van Hulstijn.

7 kn. geweren. *Mc. Millan Marten en co.*
4 kn. lijnwaden. *van Leeuwen en co.*
2 kn. ijzerwaren. *Kruer van Oosen en co.*
1 kt. chitzen. *van Eck en co.*
13 1/2 pijp. bier. *Gebr. van Delden.*
40 vn. azijn en 300 kn. cognac. *Pereira.*
30 ks. bitter. 8 coll. provisien en wijn. *Schimmelpenninck en co.*
1 pak sarongs. *van Leeuwen en co.*
60 keld. arak. *Ruyl Cramer en co.*
34 pic. koperwerk. 8/100 do. do. gong. 127 do. suiker. 18 ks. wijn. 1 do. lucifers. 65 do. chin. thee. 1 do. spiegeltjes. 5 ps. lijnwaden en kleinigheden. div *Chineezen.*

Naar Rotterdam per ned. schip *Bantam*, gez. B. G. van den Bolck.

3205/100 pic. suiker. 50 do. peper. 5 kn. gedr. platen en aardrijkskundige voorwerpen. *van Eck en co.*
1000 pic. rijst. 4350 kop en buffelhuiden. *Fraser Eaton en co.*
1587/100 pic. suiker. 43/100 do. tabak. *Schimmelpenninck en co.*
6 kn. kramerijen en 20 pic. rotting. *Ruyl Cramer en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.